

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 292

ISSN 1849 -7837 // Zagreb, travanj 2021. // Godina XXVII.

UVODNA RIJEČ

Tko nam je „smjestio“ Covid dodatak?!

Piše: Jasna A. Petrović

Kad Vučić već po drugi put od početka pandemije daje Covid dodatak građanima i umirovljenicima Srbije, onda hrvatska oporba govori kako je on mudar populist koji je i socijalno osjetljiv. Međutim, kad hrvatska Vlada, nakon godinu dana pritisaka umirovljeničkih udruga za isplatom takvog dodatka i hrvatskim umirovljenicima, nakon svakotjednih pregovora s umirovljenicima, konačno usvoji odluku o isplati, gle oporbe kako skače na pravedničke stražnje noge i udara po takvoj mjeri koja će makar jednokratno olakšati težak životni standard najranjivije starije populacije!

Prvi skače na noge junačke znameniti Krešimir Beljak, čelnik Hrvatske seljačke stranke, te glasno ustvrdi kako će taj dodatak dobiti ljudi s velikim njemačkim mirovinama, jer kaže da će najviši dodatak dobiti ljudi koji imaju male hrvatske, a velike inozemne mirovine, što nije točno.

S druge strane, šef Bloka Umirovljenici Zajedno Milivoj Špika putem priopćenja straši umirovljenike kako će primanjem dodatka više izgubiti nego dobiti što također nije točno. „Pitanje je koliko će umirovljenika zbog nekoliko kuna ili nekoliko stotina kuna kojima prelaze cenzus izgubiti pravo na policu dopunskog zdravstvenog ili izgubiti neka druga prava i hoće li Covid dodatak biti zaštićen od ovrha?“ Sve to pita Špika koji nije primijetio kako su sve takve nevolje izpregovarane i utanačene.

Možda ćete reći da nisu namjerno preokrenuli istinu, no i onaj tko je u poslu nemaran, brat je onome koji ruši.

Treći se obznanio saborski zastupnik Hrvatske stranke umirovljenika koja je dijelom sudjelovala u zahtijevanju isplate Covid dodatka, tvrdeći kako je taj iznos puno manji od onog koji je on tražio, no dopušta da će umirovljenicima koji žive od niskih mirovina barem malo pomoći?! Halo „barem malo“? Šesto milijuna kuna i 850 tisuća umirovljenika su male brojke?

A onda Hrelja kaže kako je to sitnica jer je taj „novac ionako osiguran u proračunu, i to milijardu i 200 milijuna kuna, pa se Vlada nije pretrgnula“. Drugi pak političar kaže da je to sve novac iz Europske unije, iako je to zapravo umirovljenički novac iz budžeta, namaknut većim dijelom preniskom stopom zadnjeg usklađivanja od samo pola posto. I tako se, nakon koronavirusa i cjepiva, nižu teorije zavjere i u vezi Covid dodatka.

Glupost je udaljena samo par klikova kompjutorskim mišem. Sve više ljudi vjeruje u stvari koje su se do jučer smatrale neviđenim glupostima. Nije to samo bizarno, već je i izuzetno opasno za demokraciju. A naposljetku, takve gluposti nanose i bol, nesigurnost, strah, pokreću ljude u paniku, trk, ili ih zamrznu na mjestu. Negativni pogled na život nije samo gubljenje vremena, već i ozbiljan propust biti odgovornom osobom. Dečki, saberite se i radujte se s onima kojima je Covid dodatak olakšao barem jedan dan.

U OVOM BROJU:

POSTAVLJEN CRNI REKORD

**Udjel mirovine u plaći
pao na 36,67 posto**

USPJELI SMO!

**Kreće isplata
solidarnog
dodatka**

LOKALNI IZBORI

Za koga ćete glasati?

INTERVJU

**dr. Vlasta Vučevac, predsjednica
Hrvatskog društva za palijativnu skrb**

**Odnos
prema
starijima
- mjera
humanosti društva**

POŠTAR VIŠE NE ZVONI

**Nacionalna
naknada bez adrese**

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

SUH pribavio kontejner i gradi kućicu

Iako je Sindikat umirovljenika Hrvatske udruga sa skromnim financijskim mogućnostima, nije mogla stajati po strani gledajući patnju i ljude u potrebi nakon katastrofalnog potresa koji je zadesio područje Petrinje i Gline. Tako je na inicijativu SUH-a Europska federacija umirovljenika i starijih osoba (FERPA) pozvala svoje članice na humanitarnu akciju solidarnosti sa stradalima u potresu u našoj zemlji.

Do današnjeg dana uplaćeno je 11.000 eura, i to uglavnom od talijanskih sindikata umirovljenika. Tako je rimska središnjica SPI-CGIL uplatila čak 5.000 eura te je s tim novcem, posredstvom SUH-a i gradske uprave Gline dogovorena narudžba stambenog kontejnera sa sanitarnim čvorom za postradale starije dobi, no u nju se smjestilo čak šest članova obitelji Bjelajac, supružnici Stevo (72) i Mira (74), Borislav (50) sa suprugom Draganom (39) te njihova djeca Zoran (19) i Tamara (16). Premali prostor, preskučen život, ali bolje nego ništa.

Pomoć ponosa Hrvatske

Ne treba ni spominjati da se cijela akcija ne bi ova-ko brzo realizirala i da s druge strane nije bilo pomoći dogradonačelnice Gline Branke Bakšić Mitić, koja neumorno pomaže svim unesrećenima u tom kraju. I prije potresa, Branka je godinama pomagala siromašnim osobama i obiteljima kroz udrugu „Ljudi za ljude“, a zbog svog humanitarnog rada dobila je priznanje Ponos Hrvatske.

Obitelj Bjelajac

„Obitelj Bjelajac se preporodila nakon što je dobila kontejner, i ono što je vrlo bitno naglasiti, riječ je o kontejneru koji ima sanitarni čvor. To je važno za starije osobe, koje inače moraju obavljati nuždu vani ili u poljskom WC-u, što je pogotovo zimi i po noći vrlo riskantno za njihovo zdravlje. Dakako, ovo je privremeno rješenje za obitelj Bjelajac, jer njih šestero sada živi u 15 kvadrata, i katastrofa je da svi spavaju tako potrpani,

stara Mira se nekoliko puta i rasplakala“, kazala nam je Bakšić Mitić.

Na sreću, tu pomoć nije stala, u međuvremenu su stigle i dodatne uplate od talijanskih sindikata umirovljenika UILP-UIL u iznosu od 3.000 eura i 2.500 eura od strane SPI-CGIL FVG, te još 500 eura od strane slovenskog SUS-a. SUH je taj novac prosljedio za financiranje izgradnje polovice montažne kućice za supružnike narušena zdravlja Milorada (68) i Stanu (63) Grubić iz Majskih poljana. Njima je u potresu doslovno srušeno sve te preživljavaju u praznom kontejneru bez sanitarnog čvora.

Čeka se još donatora

„Milorad i Stana žive sami od dvije male mirovine, a Stana uz to ima i operirana oba kuka. Zbog toga se jedva izvukla iz ruševina nakon potresa. Za njih bi bila idealna mala kućica na već postojećim temeljima. Nalaze se u katastrofalnoj situaciji, čekamo donatora za drugu polovicu kućice“, kazale nam je Bakšić Mitić.

Obitelj Grubić

Problemi i dalje nisu riješeni, govori nam Branka, koja kaže da još 57 starijih osoba s područja Gline čeka na smještaj, a puno je kontejnera koji nemaju sanitarni čvor.

„Najgore su prošli samci, jer ako je osoba stara i sama, nitko joj neće dati kontejner. Zbog toga ćemo sada pomoć bazirati na starijim osobama i samcima. Moram zahvaliti Sindikatu umirovljenika Hrvatske i svim stranim sindikatima umirovljenika koji vjerojatno imaju i bolju financijsku „sliku“ pa mogu od svojih mirovina odvojiti jedan dio za međunarodnu solidarnost“, zaključila je.

Ovim putem se i SUH zahvaljuje svojim kolegama iz Italije i Slovenije bez kojih sve ovo ne bi bilo moguće. A s obzirom da još nema donacije za pola kućice za obitelj Grubić, SUH će se potruditi nabaviti i ostatak donacije kako bi pomogli toj obitelji u potrebi.

I. Knežević

Kreće isplata solidarnog dodatka

Bilo je to 6. travnja 2020. godine kada su Sindikat i Matice umirovljenika Hrvatske uputili Vladi RH otvoreno pismo sa zahtjevom za isplatu solidarnog Covid dodatka umirovljenicima. Tadašnji prijedlog je sadržao redoviti dodatak na mirovinu za vrijeme trajanja pandemije, i to npr. za one s mirovinom do 2.000 kuna 400 kn mjesečno, a po sto kuna manje za svaku sljedeću „tisućicu“, a iznad 5.000 bi se po sto kuna isplatilo samo samcima. Tada su počeli pregovori koji su prekidani parlamentarnim izborima, odbijenica od strane Ministarstva financija, dvojba unutar Ministarstva rada, ali i upornim inzistiranjem umirovljeničkih predstavnika na sjednicama Nacionalnog vijeća.

Nakon srpanjskih parlamentarnih izbora, sve je krenulo iznova. Ponovno je u rujnu osnovano Nacionalno vijeće i krenulo se u nove pregovore. Uskoro su se 11. veljače 2021. godine na zajedničkoj press konferenciji zahtjevu priključili i predstavnici triju umirovljeničkih udruga, da bi se dijalog o Covid dodatku nastavio samo s predstavnicama Sindikata i Matice, Jasnom A. Petrović i Višnjom Fortunom.

Puno posla oko pripreme

Redoviti sastanci su otvorili brojna pitanja. Trebalo je prvo naći pravnu osnovu za takvu vrstu dodatka uz mirovinu, zatim financijski izvor za veliki obuhvat, utvrditi isplatne razrede, osigurati da dodatak bude neoporeziv, neovršiv te da ne ulazi u cenzus za dopunsko zdravstveno osiguranje. Moralo se riješiti i hoće li se uključiti i mirovine po međunarodnim sporazumima, a u početku je bilo i dvojbi može li se obuhvatiti i korisnike nacionalnih naknada. Nije to jednostavna priča donošenja političke odluke preko koljena, utoliko više što je riječ o velikom broju ljudi i iznosima, za što također treba izraditi posebne informatičke programe pri Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.

Ipak, naposljetku, 12. travnja je održan zadnji krug pregovora na najvišoj razini u Banskim dvorima, predvođen premijerom Andrejem Plenkovićem te ministrima Zdravkom Marićem i Josipom Aladrovićem, te predstavnicima umirovljeničkih udruga Jasnom A. Petrović, Višnjom Fortunom i Veselkom Gabričevićem iz HSU-a. Odmah po tome je u svečanoj dvorani održana konferencija za novinare na kojoj je premijer predstavio odluku o Covid dodatku, o čemu je Vlada naumila donijeti odluku na sjednici od 14. travnja. Godinu dana pregovora i konačno isplata dodatka teškog oko 600 milijuna kuna na račune 850.000 umirovljenika!

Izbori nisu bitni

Da li je slučajno što će isplata krenuti krajem travnja i do polovice svibnja, a već sredinom svibnja su lokalni izbori? Nije li to samo predizborna kampanja stranke na vlasti? To su i novinari pitali premijera, no sigurno je jedno, svaka politička odluka stranke na vlasti može se u bilo koje doba bičvanja na vlasti tumačiti kao interesni čin, no bitan je u ovom slučaju učinak takve odluke odnosno mjere.

Iznosi za ublažavanje ekonomskih posljedica izazvanih pandemijom za starije građane nešto su niži nego što se predviđalo, no premijer ističe kao osobito važno da ova primanja nisu oporeziva, ne mogu biti predmet ovrhe te se neće uračunavati u prihodovni cenzus za oslobađanje plaćanja premije dopunskog zdravstvenog osiguranja. "Htio bih zahvaliti Sindikatu umirovljenika, Matici umirovljenika i Hrvatskoj stranci umirovljenika na odličnom dijalogu i sadržajnim razgovorima i sugestijama. U ovim okolnostima pro-

računa napravili smo što maksimalno možemo i nadamo se da će ova jednokratna isplata pomoći našim umirovljenicima da riješe neke svoje situacije koje su im na dnevnom redu", zaključio je premijer Plenković.

"Pohvala Ministarstvu rada i mirovinskog sustava što su naše upite i inzistiranja prihvaćali socijalno osjetljivo i tako pomogli da dođemo do nečega što će makar kratkoročno olakšati ljudima život u uvjetima pandemije, da mogu popraviti svoj budžet, kupiti lijekove i živjeti malo dostojanstvenije...", naglasila je dopredsjednica SUH-a Jasna A. Petrović.

Velik iskorak za umirovljenike

"Bilo bi dobro kada bi mirovine trajno porasle za te iznose, s obzirom da je zadnje usklađivanje mirovina iznosilo samo 0,56 posto. Došli smo, nažalost, do udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći od samo 36,67 posto, što govori da mirovine padaju u realnom smislu. Ipak, ovo je dosad najveće davanje umirovljenicima nakon onog poznatog povrata duga umirovljenicima. Želimo zahvaliti premijeru na njegovoj pouzdanosti, jer kada smo započeli ovu inicijativu prije godinu dana, ubrzo je uslijedio sastanak i premijer je već tada dao obećanje", zaključila je Jasna A. Petrović.

Da je ovime napravljen veliki iskorak za umirovljenike, smatra i predsjednica Matice umirovljenika, Višnja Fortuna, dok je Veselko Gabričević naglasio kako je svima jasno da ova sredstva nisu dostatna da bi umirovljenici pokrili rupe u svom kućnom budžetu. Međutim, mnogima će puno značiti i pored jedne mirovine da imaju još jednu mirovinu pa su ova sredstva i te kako značajna.

KOLIKO ĆETE DOBITI COVID DODATKA?

1. Umirovljenicima s ukupnim mirovinskim primanjima do 1.500 kuna – **1.200 kuna**
2. Umirovljenicima s ukupnim mirovinskim primanjima od 1.500 do 2.000 kuna – **900 kuna**
3. Umirovljenicima s ukupnim mirovinskim primanjima od 2.000 do 3.000 kuna – **600 kuna**
4. Umirovljenicima s ukupnim mirovinskim primanjima od 3.000 do 4.000 kuna – **400 kuna**

Nacionalna naknada bez adrese

Na 3. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe od 17. ožujka 2021. podnesen je izvještaj o dotadašnjoj realizaciji Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe. Zamjenik ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje Ivo Bulaja naveo je kako je u tijeku druga isplata nacionalne naknade koju u ožujku prima 4.059 korisnika, od toga 65,16% žena te 34,84% muškaraca. Trošak mjesečne isplate je ukupno 3.136.079 kuna.

No, do 28. veljače 2021. godine zaprimljeno je 7.911 zahtjeva, od kojih su 1.184 nepotpuna. Većinom su to zahtjevi u kojima nije naveden osobni identifikacijski broj, nije priložena potvrda banke o tekućem računu ili nije izvršena objava s osiguranja, a ima i onih koji su propustili upisati OIB ili čak adresu. HZMO je s takvim podnositeljima u kontaktu, no s prolazom od 15 dana nejavljivanja primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, odnosno odbacuje se njihov zahtjev.

Ništa bez bankovnog računa

Najčešći razlozi za odbacivanje ili odbijanje zahtjeva je neispunjavanje osnovnih uvjeta propisanih Zakonom o nacionalnoj naknadi za starije osobe, poput duljine prebivališta u Hrvatskoj ili godina života, te dodanih uvjeta poput iznosa prihoda po članu kućanstva ostvaren u prethodnoj kalendar-skoj godini koji ne smije prelaziti utvrđeni iznos nacionalne naknade za starije osobe od 800 kuna.

Na Nacionalnom vijeću predstavnici umirovljenika su upozorili kako je promašaj što je člankom 10. Zakona o nacionalnoj naknadi propisano kao obvezno da Zavod za mirovinsko nacionalnu naknadu obvezno isplaćuje putem poslovnih banaka. Nadalje, u obrascu zahtjeva za podnošenje

zahtjeva propisano je obvezno prilaganje potvrde banke o broju tekućeg računa, što predstavlja nepremostivu prepreku za dio najsiriomašnijih korisnika koji ne mogu otvoriti bankovni tekući račun, jer su banke udaljene brda i doline, a k tome treba imati novca za naknade za vođenje tekućeg računa i do 20 kuna mjesečno.

Gdje je nestao čovjek?

Upravo ova kategorija siromašnih starijih građana ne posjeduju bankovne račune, pa bi bilo primjerenije da se otvori mogućnost prijave bez IBAN-a te mogućnost dostave putem pošte. HZMO je, međutim, kao provedbeno tijelo dužno primjenjivati važeće zakonske odredbe, a o izmjenama, kažu, može se raspravljati.

Bulaja je ustvrdio kako Zavod kontinuirano provodi obavještanje svih potencijalnih podnositelja zahtjeva na svojim mrežnim stranicama, objavama za medije te dijeljenjem gotovo 27.000 letaka, a u to su uključene sve službe centara za socijalnu skrb i udruge koje bi mogle pridonijeti širenju obavijesti.

Pokušali smo saznati koliko osoba nije dobilo pozitivno rješenje za nacionalnu naknadu iz razloga što nisu imali naveden IBAN račun u banci, ali taj nam podatak nije bio dostupan, već samo klasičan birokratski odgovor kako se „poduzimaju sve predviđene radnje kako bi se prikupili potrebni podaci.“ ZUP-om su propisani slučajevi kada se donosi rješenje o odbijanju ili odbacivanju zahtjeva, te HZMO, rukovodeći se načelom zakonitosti, postupi kako je propisano člankom 5. ZUP-a“. Eto, tako odgovaraju službenici.

Plenkovićevo obećanje

Do 6. travnja 2021. podneseno je ukupno 8.686 zahtjeva za nacionalnu naknadu za starije osobe na razini Republike Hrvatske, a do sada je pravo isplate ostvareno na nešto više od četiri tisuće. Daleko od predviđenih 19.700 korisnika u ovoj godini!

Iz tog razloga smo na završnim pregovorima o Covid dodatku u Banskim dvorima 12. travnja 2021. godine podnijeli premijeru Andreju Plenkoviću zahtjev za uvođenje prava na besplatnu dostavu nacionalne naknade poštom, što je on podržao i najavio takvu izmjenu zakona. Za očekivati je da će se krajem godine prigodom izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju konačno vratiti i pravo besplatne dostave mirovina poštom, kako je to bilo uobičajeno i zakonski regulirano do 31.12.2013., kad je to to ukinuo tadašnji ministar rada Mirando Mrsić. Uvjereni smo da će ministar Aladrović realizirati uskoro ove dogovore s premijerom. Čekamo.

Jasna A. Petrović

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske

Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br.

532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Udjel mirovine u plaći pao na 36,67 posto!

Upravno vijeće HZMO-a 1. ožujka 2021. godine donijelo je odluku o povećanju mirovina za skromnih 0,56 posto, a na temelju podataka koje im je dostavio Državni zavod za statistiku. Naime, prema formuli usklađivanja zbrojene su 30 posto stope promjene indeksa potrošačkih cijena i 70 posto stope promjene prosječne brutoplaće te se došlo do spomenutog povećanja. Naime, u prošlih pola godine potrošačke cijene nisu rasle, dok su plaće rasle 0,8 posto u drugom polugodištu 2020. godine.

Jaz između mirovina i plaća tako se nastavio produbljivati, a najnovijim izračunom udjela prosječne mirovine u prosječnoj plaći otkrili smo katastrofalan podatak. Naime, prosječna mirovina u prosincu prošle godine iznosila je 2.566,56 kuna, a plaća 6.999 kuna, te je udjel mirovine u plaći pao na rekordno niskih 36,67 posto! SUH je prethodnih dana, tjedana, mjeseci i godina u svim prilikama, bilo putem medija, na sastancima ili kroz Nacionalno vijeće za umirovljenike i starije osobe alarmirao Vladu i Ministarstvo rada i ukazivao na ovaj veliki problem, tražeći pod hitno promjenu formule usklađivanja mirovina, s obzirom da smo, uz Irsku, već godinama zemlja s najgorim udjelom mirovine u plaći, a ovakav trend vodi nas ka totalnom srozavanju vrijednosti mirovina.

Hitno povećati mirovine

SUH je tako zatražio promjenu gore spomenute formule 70:30 na način da se mirovine usklađuju u 100-postotnom iznosu prema povoljnijem indeksu rasta plaća ili cijena. No, s obzirom na ovoliku višegodišnju degradaciju mirovina u odnosu na plaće (nakon raspada Jugoslavije udjel je bio 70 posto, a 90-ih oko 50 posto), moralna je odgovornost Vlade da pronađe način da dodatno poveća ionako bijedne mirovine mimo usklađivanja, jer se SUH-ovim prijedlogom od 100 posto praktički samo zaustavlja daljnji pad u udjela odnosno relativne vrijednosti mirovine.

Da ne bi bilo zabune, posljednje usklađivanje mirovina od 0,56 posto, povećalo je prosječnu mirovinu za 13 kuna, i u konačnici možda popravilo udjel mirovine u plaći za samo pola promila. U travnju je umirovljenicima isplaćena razlika zbog usklađivanja mirovina za prva tri mjeseca 2021. godine, pa je tako umirovljenik s prosječnom mirovinom dobio oko 39 kuna više, no u svibnju će taj iznos pasti za 26 kuna. Zbog svega toga, Vladina odluka isplaćivanja solidarnog Covid dodatka ne može promijeniti činjenicu da su mirovine u Hrvatskoj ispod ljudskog dostojanstva,

te da bi svaki umirovljenik radije htio imati višu mirovinu i dobivati je na mjesečnoj bazi, nego dobiti jednokratni solidarni dodatak kao vid socijalne pomoći u vrijeme pandemije.

Umirovljenicima mrvice

Da, Hrvatska je imala rat, da, Hrvatska ima teret braniteljskih mirovina, pa stoga možda ne možemo imati udjel mirovina u plaći od 51,8 posto koliko imaju Slovenci. Ali možemo i moramo sigurno bolje od sadašnje situacije, koja pokazuje sustavnu nebrigu sadašnje i svih bivših vlada prema umirovljenicima. Za razliku od umirovljenika, državni službenici, među kojima velik broj čine oni koji su direktno ili indirektno povezani s najvećim hrvatskim strankama, zaštićeni su kao lički medvjedi, i na temelju kolektivnih ugovora dobivaju redovite povišice te se za njih, koji u pravilu već imaju jako dobre plaće, novca uvijek nađe. Za one najsiromašnije, umirovljenike, kojih preko 700 tisuća živi ispod hrvatske linije siromaštva od 2.710 kuna, ostanu samo mrvice.

Na prvu ruku se čini kako je sreća u nesreći oko cijele pandemije koronavirusa što barem nisu rasli troškovi života. Naime, ako se uspoređi cijela 2020. godina s 2019., dolazimo do podatka da su potrošačke cijene rasle samo 0,1 posto. S obzirom da su u srpnju 2020. usklađivanjem mirovine povećane 1,41 posto, a zadnjim 0,56 posto, umirovljenik s prosječnom mirovinom sada je „bogatiji“ za oko 50 kuna. No, stvari nisu tako jednostavne. Naime, najvažnija kategorija statističkog mjerenja inflacije za umirovljenike, „cijene hrane i bezalkoholnih pića“, u 2020. godini

poskupjele su u prosjeku za 1,9 posto u odnosu na 2019., ali je stavka cijena voća viša za čak 9,3 posto, a mesa 4,5 posto.

Sarma bez mesa

Kategorija „zdravlje“ poskupjela je 1,2 posto, od čega 0,8 posto stavka medicinski proizvodi, pomagala i oprema. Treba napomenuti i da je DZS tek od ove godine u izračun uvrstio cijene maski, rukavica i dezinfekcijskih sredstava. Od ukupno 12 kategorija kojima se prate troškovi života, poskupjelo je njih osam, a pojeftinilo četiri. Najviše je pojeftinila kategorija cijena prijevoza, za 4,4 posto, čime je utjecala na „peglanje“ ukupnih troškova života na 0,1 posto. No, penzići ionako rijetko putuju, a u vrijeme korone gotovo nikako, te ova stavka praktički ne igra veliku ulogu u njihovim životima.

Kategorija „stanovanje, voda, električna energija, plin i ostala goriva“ pojeftinila je 1 posto, no i tu se krije zamka, jer je cijena komunalnih usluga narasla 1,3 posto, struje 0,8 posto, najma 2,3 posto, popravaka i održavanja 2,2 posto. Ovdje je konačni podatak „popeglala“ cijena tekućih goriva koja je pala 28,9 posto, krutih goriva 9,2 posto, a jedinu korist većina umirovljenika je imala od pada cijene plina od 0,4 posto.

Kada se podvuče crta, unatoč rastu mirovina, i naoko maloj inflaciji, većina hrvatskih umirovljenika definitivno živi lošije nego prije godinu dana. Iako je već izlizano, i na ove statističke podatke moramo primijeniti formulaciju o mesu i kupusu koji zajedno čine sarmu. Umirovljenici, nema dvojbe, jedu kupus...

Igor Knežević

Što novi gradonačelnik/ca Zagreba

Bliže nam se lokalni izbori, a time i nadanja brojnih naših umirovljenika i starijih osoba da će im se poboljšati socijalni i društveni status. S obzirom da je nemoguće u našem mjesečniku obuhvatiti sve gradove i kandidate za gradonačelnika/cu, odlučili smo provjeriti što će novoga umirovljenicima i starijim osobama ponuditi kandidati koji prema anketama imaju najveće šanse da postanu novi gradonačelnik/ca Zagreba, našeg najvećeg i najbogatijeg grada.

I dok najveću stopu izloženosti siromaštva u Europskoj uniji imaju djeca, Hrvatska je jedna od rijetkih zemalja EU u kojoj su najugroženije starije osobe, i to osobito

žene. Razlog tomu je visina mirovina, koja predstavlja glavni izvor dohotka za umirovljenike. Dovoljno je reći da udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći u Hrvatskoj iznosi 36,7 posto, te je nakon Irske najniži u Uniji. Stopa rizika siromaštva narasla je za osobe starije od 65 godina na 30,1 posto, dok ta stopa za samce iznosi 50,3 posto. Linija siromaštva iznosi 2.710 kuna, a 61 posto ili preko 700 tisuća hrvatskih umirovljenika ima mirovinu manju od tog iznosa.

U gradu Zagrebu svaki peti stanovnik je stariji od 65 godina, a osim niskih prihoda, starije građane more i problemi poput nedostatka smještaja u domovima

za starije osobe, nepostojanje hospicija. Zbog toga smo kandidate za novog gradonačelnika/cu Zagreba upitali imaju li u svom programu i planovima ikakve namjere rješavati te probleme i kako misle pomoći toj populaciji ako osvoje vlast. Upitali smo i hoće li pojačati postojeći socijalni program Grada Zagreba, mijenjati ga, nadopunjavati, kao i što umirovljenici i starije osobe mogu očekivati ako baš oni osvoje vlast.

Odgovore kandidata nismo mijenjali ili skraćivali, već vam ih donosimo u obujmu i obliku kako smo ih originalno dobili, i to redoslijedom kandidata/kinja koji prema anketama imaju najveće šanse da osvoje vlast.

Tomislav Tomašević (Možemo! - politička platforma): Proširiti ćemo prava i uvesti transparentniji sustav

Kao stranka zelene-ljevice itekako smo osjetljivi na socijalna prava, poglavito onih koji su najranjiviji i žive ispod ili na rubu siromaštva. U našem programu jasno smo naglasili da ćemo izgraditi dodatne smještajne kapacitete za starije osobe uključujući i domove, ali i raditi na deinstitucionalizaciji skrbi za starije osobe. Također ćemo usmjeriti i rad sustava civilne zaštite kao i brojnih udruga na proaktivniju pomoć starijim osobama. Sada

stečena socijalna prava ne mislimo smanjivati, nego ih, dapače, unaprijediti.

Uvest ćemo transparentan i kvalitetan sustav socijalnih naknada prilagođen potrebama svih stanovnika, a posebno socijalno ugroženih skupina. Pri kreiranju programa i mjera, postojeće naknade (npr. za javni prijevoz, pomoć korisnicima i korisnicima doplatka i osobne invalidnine, pomoć umirovljenicima, podmirenje troškova stanovanja) učinit ćemo adekvatnijima te ćemo ih efikasnijim upravljanjem proširiti i na one skupine koje su u trenutnom modelu isključene unatoč tome što jesu socijalno ugrožene.

Osnivanje Centra za pružanje usluga

Promijenit ćemo i sustav pružanja socijalnih usluga. Posebnu pozornost dat ćemo izvaninstitucionalnim oblicima pružanja usluga, koje ćemo unaprijediti osnivanjem Centra za pružanje usluga u zajednici. Centar će zajedno s pružateljima usluga organizirati učinkovitu mrežu usluga na području grada Zagreba za sve koji uz te usluge mogu nastaviti živjeti u vlastitom domu. Osnivanje Centra pratit će direktno širenje programa pomoći u kući. Istodobno ćemo povećati kapacitete za smještaj i život korisnika i korisnika kojima skrb nije potrebna ili ju je moguće pružiti u vlastitom domu i to sljedećim mjerama:

- uspostavljanje mreže dnevnih centara u domovima za starije

osobe i u domovima zdravlja koji će pružati usluge boravka, mogućnost druženja i primarnih zdravstvenih pregleda;

- izgradnjom novih domova za starije osobe i proširenjem kapaciteta palijativne skrbi, uz prioritet onih gradskih četvrti u kojima ne postoje javni domovi;

- Osiguranjem pomoći u kući za starije sugrađane/ke;

- Integriranjem principa univerzalnog dizajna i pristupačnosti u sve stambene objekte kako bi bili prilagođeni i osobama starije životne dobi i osobama s invaliditetom;

- Urbanističkim planiranjem naselja koja će biti prilagođena sadržajima i infrastrukturom za osobe starije životne dobi i što duži ostanak van institucionalnog smještaja (u svojim domovima uz potporu).

Konačno, razvijat ćemo inovativne programe međugeneracijske solidarnosti, te programe reaktiviranja osoba starije životne dobi koji svojim znanjima, iskustvom i vještinama mogu doprinijeti razvoju zajednice, te pomoći mladima koji ulaze u tržište rada.

Više o našem programu pogledajte na (dio oko umirovljenika je pod poglavljem Socijalne politike): <https://zagreb.mozemo.hr/>

Davor Filipović (HDZ): Posebna skrb o siromašnima

Svjesni smo izazova s kojima se suočavaju naši stariji sugrađani. Vrijeme pandemije i potresa velik je izazov za njihovo zdravlje te otežava njihove materijalne uvjete. Nitko od njih ne treba strahovati, jer će nova gradska uprava na čelu s Hrvatskom demokratskom zajednicom brižno skrbiti o starijim sugrađanima koji zaslužuju posebnu skrb društva.

Kako bismo ažurno pratili potrebe starijih sugrađana, oformit ćemo Savjet za osobe starije dobi, koji će biti podrška gradonačelniku u donošenju odluka koje trebaju

unaprijediti položaj starijih sugrađana. Zadržat ćemo postojeću razinu i dodatno unaprijediti socijalna prava građana treće životne dobi radi njihova boljeg materijalnog statusa i kvalitete života. U suradnji i sinergiji s državom, osigurat ćemo im najvišu moguću razinu zdravstvene i socijalne skrbi. Izradit ćemo novi strateški

eba nudi umirovljenicima

dokument skrbi za starije osobe u kojem ćemo definirati pojedine ciljeve kojima ćemo poboljšati položaj starijih osoba. Brinut ćemo se za dostupnost izvaninstitucijskih oblika skrbi poput pomoći u kući, halo pomoći, organiziranih dnevnih aktivnosti i dnevnog boravka te po potrebi i usluge smještaja. Osobama treće dobi omogućit će se što duži život u vlastitom domu, a smještaj u instituciju primjenjivat će se samo kada drugi oblici skrbi nisu dostatni.

Dostava obroka kući

U planu nam je poticati programe koji pridonose zdravijem i aktivnijem starenju te raditi na dostupnijem javnom prijevozu. Proširit ćemo i unaprijediti mrežu gerontoloških centara za povećanje kapaciteta sukladno gradskim potrebama te osnovati centre za pomoć u kući u svim gradskim četvrtima radi boljeg životnog standarda i lakšeg života starijih sugrađana. Unaprijedit ćemo usluge dostave obroka i gerontodomačice i uvesti uslugu prijevoza putem sigurnog i pouzdanog vozača. Radit ćemo na izgradnji ustanove za palijativnu skrb, hospiciju, u Zagrebu kako bismo osigurali 24-satnu kvalitetnu skrb za ranjive skupine. Najvažnije u idućem razdoblju je spriječiti siromaštvo i socijalno isključivanje starijih sugrađana i u tome očekujem široku podršku svih dionika u društvu, jer stariji građani trebaju kvalitetnije i dostojanstveno živjeti.

Joško Klisović (SDP): Povećati smještajne kapacitete za starije osobe

Grad Zagreb, kao i većina europskih gradova, pokazuje ubrzani proces starenja stanovništva i prema svim demografskim pokazateljima ubraja se u gradove s visokim udjelom starijeg stanovništva, a očekuje se i nadalje nastavak ovog trenda. Procjenjuje se da je trenutni udio osoba starijih od 65 godina oko 18 posto, a posebno je izražen porast stanovnika u dubokoj starosti, koji se može pripisati napretku medicine i promjeni u

načinu života većeg broja ljudi. Demografski, socijalni, zdravstveni, ekonomski i drugi pokazatelji značajni za kvalitetu života starijih građana i njihovih obitelji, bit će temeljni orijentir za planiranje programskih mjera, prava i socijalnih usluga za mene i moj tim kad postanem gradonačelnik.

Povećanje mirovina

Postojeći sustav brige za starije građane uglavnom je vezan za područje socijalne zaštite kroz novčana i materijalna davanja za umirovljenike i starije građane s nedostatnim prihodima, kroz održavanje i unapređivanje smještajnih kapaciteta, kao i druge aktivnosti za poboljšanje kvalitete života ove populacije. Većina ovih pomoći predstavlja nadogradnju onoga što zakonski osigurava država kroz sustav socijalne skrbi. Naši zastupnici u Gradskoj skupštini Zagreba aktivno su sudjelovali u predlaganju i prihvatanju svih odluka koje su bile usmjerene na poboljšanje položaja naših starijih građana, osobito onih koji su izloženi rizicima siromaštva i socijalne isključenosti.

Mjere gospodarskog i cjelokupnog razvoja Grada Zagreba koje

planiramo pokrenuti osiguravat će kvalitetne uvjete života za obitelji starijih osoba, povećanje mirovina budućih umirovljenika, kao i mogućnost njihovog sudjelovanja na tržištu rada i nakon ostvarivanja prava na mirovinu. Projekte u području srebne i cirkularne ekonomije vidim kao dobru priliku za naš Grad i njegove građane.

Grad Zagreb, s obzirom na poseban status grada i županije, ima mogućnosti i obveze osiguravati dostatnost i dostupnost smještajnih kapaciteta u skladu s europskim standardima, koji podrazumijevaju da je optimalno osigurati smještajni kapacitet za 5 posto populacije starije od 65 godina. Svakako ću se zalagati da taj kapacitet prije svega osigurava Grad na način da iskoristi neke postojeće prostorne kapacitete i izgradi nove vlastitim sredstvima. No, potrebno je ispitati i mogućnosti suradnje s privatnim partnerima u izgradnji novih kapaciteta.

Palijativna skrb i hospiciji

Prije svega, zalagat ću se za pristup izgradnje i uređenja manjih jedinica, što sličnijih obiteljskom okruženju. Vodit ću se idejom da našim starijim sugrađanima omogućimo što dulji boravak u vlastitim domovima, a to se može ostvariti jedino tako da se osiguraju sve potrebne usluge u kući, dostupne većini po cijeni i sadržaju. Prije svega nedostaju socijalno-zdravstvene usluge, za čije sustavno rješenje ne postoje zakonske pretpostavke. No, s obzirom na veliki porast upravo takvih potreba u populaciji starijih osoba i osoba s invaliditetom, tražit ćemo sustavna rješenja za razvoj ovih usluga u postojećoj mreži institucija i organizacija. Jedan od prioriteta bit će rješavanje palijativne skrbi i hospicija.

Kao gradonačelnik Zagreba sigurno ću inzistirati na tome da s nadležnim ministarstvom za poslove socijalne politike, konačno riješimo status i politiku djelovanja postojećih deset javnih domova, kao i na završetku započetog postupka prijenosa vlasničkih prava nad objektima u kojima se pružaju ove usluge na Grad Zagreb. Taj proces su podržavale sve umirovljeničke udruge, a koalicijska Vlada, u kojoj sam i sam sudjelovao, dovela ga je do zakonskog prijedloga. Uvjeran sam da ću biti gradonačelnik koji će osigurati kvalitetno uređene i moderno opremljene sve smještajne kapacitete za naše starije sugrađane.

Vesna Škare Ožbolt (Nezavisna kandidatkinja): Zagrebačka kartica i transgeneracijski projekti

Usvom Programu za razvoj Grada Zagreba, koji sam od svih kandidata prva objavila, jasno sam rekla da se namjeravam brinuti za umirovljenike i ostale osobe koje spadaju u socijalno osjetljive kategorije društva. Način na koji se treba pomoći našim sugrađanima je kroz socijalne subvencije i promoviranje njihove uključenosti u društvene, kulturne i sportske aktivnosti Grada Zagreba, naravno prilagođene za tu populaciju. Ne smijemo dopu-

stiti nastavak sadašnje situacije gdje su ti građani zaboravljeni, napušteni, marginalizirani i prepušteni sami sebi. Oni su stvarali

naš Grad, stvorili su nas mlade i mi imamo dužnost pomoći im te što je više moguće, olakšati njihov život.

Kartica kao Xica

Namjeravam pojačati i nadopuniti socijalni program Grada Zagreba. Već sam ranije najavila uvođenje Zagrebačke kartice za građane Zagreba treće životne dobi koju bi dobio svaki umirovljenik koji ima slabija socijalna primanja. Zagrebački umirovljenici bi iz gradskog proračuna mjesečno na karticu dobili 500 kuna koje će moći taj mjesec koristiti na kulturu, sport i usluge zagrebačkih obrtnika kao i na dio troškova komunalnih usluga unutar Grada Zagreba. S obzirom na to da se niske mirovine kreću oko 2.000 kuna, tim građanima bi mnogo značila ovakva vrsta subvencije.

Nadalje, sa svojim timom radim na mogućnosti proširenja ove ideje u vidu partnerstva Grada Zagreba i pojedinih restorana na području Grada Zagreba u kojima bi se ova kartica mogla koristiti za subvencioniranje gableca i jela za umirovljenike. Tako bi se mogla koristila kao određena vrsta „studentske Xice“ za starije. Kao što sam rekla, to su sve ideje na kojima još treba raditi kako bi se što više poboljšala pozicija starijih osoba u Gradu. Osim toga, razmišljam i sa svojim timom o ideji transgeneracijskih projekata između starije i mlađe populacije, gdje bi oni zajedno rješavali ili ukazivali na neke probleme, svako iz svojih pozicija i tako bi mladi dobili vodstvo i mudrost od starijih, a starije generacije energiju i inovativne ideje mladih. Zagreb treba postati mjesto zajedništva svih generacija, gdje će se jačati solidarnost među sugrađanima i briga s uključenosti za starije građane.

Vratiti umirovljenicima važnost

Umirovljenici i starije osobe će u meni imati gradonačelnicu koja ih sluša i razumije njihove potrebe i poziciju. Imat će sigurnost preko mojih socijalnih programa koje namjeravam poboljšati i proširiti. Uključivanjem u društvene aktivnosti namjeravam im dati nešto što nijedna vlast do sad nije napravila. To je svrha, osjećaj važnosti i poštovanja. Oni su kreatori naših života i našega Grada i ne smiju biti zapostavljeni i marginalizirani. Imaju mudrost koju su stekli kroz životno iskustvo i koje mogu i trebaju prenijeti mlađim generacijama. Tako će Grad postati uključiv, smanjit će se jaz nerazumijevanja starijih i mlađih generacija i treba težiti jednom sveopćoj transgeneracijskoj sinergiji, gdje će mladi sa svojom energijom i novim idejama obogatiti i lakše ostvarivati projekte, a stari će sa svojom mudrošću i iskustvom raditi uz mlade, ukazivati im neka rješenja i ideje za koje su oni učeni i koje oni imaju. Zato vjerujem u savez mladih, srednjih i starih generacija, jer iako na mladima svijet ostaje, bez starijih, tog svijeta ne bi niti bilo.

Jelena Pavičević Vukičević (BM365): Unaprijediti već dobro uhodani sustav

Podaci koje ste iznijeli u vašem upitu alarm su usmjeren prema donositeljima javnih politika u području mirovinskog osiguranja. Ali, kao društvo, na svim razinama, dužni smo brinuti o slabijima i nemoćnima. Vodeći se time te imajući na umu potrebe svojih sugrađana, Grad Zagreb je u 20 godina razvio lokalne modele socijalne zaštite, kao nadopunu državnog sustava socijalne skrbi, koji su

usmjereni socijalno ugroženim građanima našeg grada s ciljem zadovoljavanja njihovih egzistencijalnih potreba, posebice starijih osoba, te stvaranjem mogućnosti za njihovu bolju kvalitetu života, smanjenja socijalne isključenosti i nejednakosti u društvu.

Strategije već postoje

Unatoč raznovrsnim socijalnim programima, novčanim potporama i socijalnim uslugama Grada Zagreba usmjerenim prema starijim osobama, te iako su zagrebački umirovljenici korisnici imali nešto više mirovine u odnosu na nacionalni prosjek, težnja svake javne politike mora biti, i naše jest, da bude bolja, uspješnija i obuhvatnija. Nažalost, moramo biti svjesni da su krizne situacije u 2020. nastavljene i u ovoj godini, izazvane pandemijom i potresima, dodatno opteretile u socijalnom, zdravstvenom i ekonomskom smislu osobe koje su u najvećem riziku od siromaštva, a pritom mislim na osobe starije životne dobi.

Svjesni ozbiljnosti i težine problema izradili smo Zagrebačku strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2025., koja je već u ožujku ove godine i usvojena. Istovremeno smo predložili povećanje cenzusa za ostvarivanje prava na novčanu pomoć umirovljenicima sa 1.500 na 1.700 kuna te smo samo ovom izmjenom Odluke o socijalnoj skrbi osigurali dodatnu financijsku potporu od 2.400,00 kn godišnje za još 5.500 umirovljenika.

Trećina novca starijim osobama

Kako bi svojim starijim sugrađanima stvorili preduvjete za dostojanstvenu starost osiguravajući usluge koje će utjecati na kvalitetniji život, Grad Zagreb je prvi u Hrvatskoj izradio sveobuhvatnu strategiju za starije koja je usvojena u lipnju prošle godine pod nazivom Zagrebačka strategija za unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi za razdoblje od 2020. do 2024. Provedbom aktivnosti zadanih mjera u ovim dokumentima osiguravat će se uvjeti za sprečavanje nastanka novih kategorija siromašnih kao i smanjenja njihova broja, razvijanjem sustava praćenja, istraživanja potreba, novim mjerama i aktivnostima postići ćemo višu razinu kvalitete socijalnih usluga, a time i podići kvalitetu života građana.

Tijekom proteklih 20 godina razvili smo brojna prava, usluge i aktivnosti namijenjene osobama starije životne dobi, a osluškujući potrebe građana, kontinuirano ih nastojimo unaprijediti. Kada govorimo o socijalnom programu Grada Zagreba moram istaknuti da imamo znatno veći broj socijalnih naknada za starije građane, umirovljenike i građane u riziku od siromaštva od ostalih gradova, ukupno čak 29 programa/naknada. U prilog tome govori i činjenica da financijski udio socijalnih programa iznosi 13 posto u proračunu Grada Zagreba, a više od 1/3 financijskih sredstava na poziciji Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, oko 150 milijuna kuna, odnosi se na one usmjerene prema starijim sugrađanima.

U kontekstu zadovoljavanja egzistencijalnih potreba starijih osoba, pored već povećanog cenzusa za ostvarivanje prava na novčanu pomoć umirovljenicima, proširit ćemo obuhvat korisnika prava na naknadu za troškove stanovanja na starije osobe koje žive same ili u staračkom kućanstvu. Na taj način osiguravat ćemo redovitost u podmirenju režijskih troškova bez strepnje naših starijih sugrađana na ovrhu.

Puna šaka prava

Grad Zagreb će i dalje preventivno djelovati na posljedice gospodarske krize uzrokovane pandemijom COVID-19

kao i na smanjenje siromaštva u Gradu Zagrebu, stoga će unaprijediti i proširiti mrežu prilagođenih i dostupnih socijalnih usluga. Kontinuiranim istraživanjima potreba građana Grada Zagreba putem kvantitativnih i kvalitativnih metoda utvrđivat će se koje su potrebe i teškoće pojedinih skupina umirovljenika i osoba u visokom riziku od siromaštva. Na temelju rezultata istraživanja Grad Zagreb će djelovati izravno, mjerama i aktivnostima usmjerenim ranjivim skupinama. Posebna pažnja posvetit će se prepoznavanju i povezivanju unutar sustava, kao i razvijanju partnerstva s drugima sustavima u svrhu pravovremenog i učinkovitog rješavanja konkretnih situacija.

Ono što nisam posebno istaknula, a važno je naglasiti da ćemo osigurati redovito ostvarivanje svih dosadašnjih prava socijalne skrbi. Navela sam već pravo na novčanu pomoć umirovljenicima čiji mjesečni prihod ne prelazi 1.700 kuna, a koji ujedno ostvaruju i novčanu pomoć za plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja te dodatnu novčanu pomoć prigodom Uskrsa i Božića. Ovdje moram spomenuti kako pravo mogu ostvariti i oni umirovljenici kojima nakon ovrhe prihodi ne prelaze navedeni cenzus. S višim cenzusom obuhvatit ćemo oko 12.000 korisnika mirovine. Oni umirovljenici koji su u potrebi za pomoći u kući, mogu ostvariti pravo na dostavu ručka i uslugu gerontodomačice ukoliko im prihod ne prelazi 2.400 kuna, a što je iznad propisanog državnog standarda. Starijim sugrađanima koji su smješteni u domovima za starije osobe osiguravamo 200 kuna mjesečno novčane pomoći za osobne potrebe tzv. džeparac.

Uspjeh gerontoloških centara

Korisnicima doplatka za pomoć i njegu te korisnicima osobne invalidnine mjesečno osiguravamo novčanu pomoć u iznosu 100 kuna ili 200 kuna, ovisno o visini pomoći koju su ostvarili temeljem Zakona o socijalnoj skrbi. Ne smijemo zaboraviti i dostupnost javnog gradskog prijevoza kojeg kroz pravo na besplatnu godišnju pokaznu kartu ZET-a ostvaruje oko 45.000 umirovljenika s mirovinom do 3.200 kunu odnosno starije osobe koje nisu korisnici mirovine.

Pored osiguravanja smještajnih kapaciteta u 11 domova za starije osobe za 4.000 korisnika, moram spomenuti izuzetne uspjehe u razvoju izvaninstitucijskih usluga za starije sugrađane koji žele što je duže moguće živjeti u vlastitom domu. Širokom lepezom usluga kroz gerontološke centre Grada Zagreba od 2004. nastojimo očuvati njihovu funkcionalnu samostalnost. Naše programe besplatno je koristilo više od 7.000 starijih osoba godišnje. Kažem koristilo, nažalost, epidemija nas je onemogućila u 2020. pa i u počecima ove godine, da nastavimo s našim aktivnostima, ali to nikako ne znači da nismo uključeni u skrb naših starijih sugrađana.

Kada govorimo o vremenu ispred nas, koje će biti još dugo obilježeno kriznim situacijama, osigurat će se pomoć i podrška građanima te provedba programa zdravstvenih nadstandarda u promicanju zdravlja i edukaciji, prevenciji i ranoj dijagnostici bolesti te liječenju i medicinskoj rehabilitaciji, kao i stručna podrška korisnicima prava socijalne skrbi koja osigurava Grad Zagreb te poticanje poslodavaca za zapošljavanje teže zapošljivih osoba kojima prijeti siromaštvo i socijalna isključenost.

Izgradnja novih domova za starije

U sljedećem četverogodišnjem razdoblju u programima za umirovljenike, posebno ćemo voditi računa o izgradnji domova za starije osobe. Izgradit će se dva doma za starije i pripremiti dokumentacija za početak gradnje trećeg, svi

sa specijaliziranim odjelima za oboljele od demencije. Za one starije sugrađane koji imaju potrebu za intenzivnom skrbi, a koji niti uz pomoć zakonskih obveznika uzdržavanja nisu u mogućnosti u cijelosti podmiriti troškove smještaja u privatnim domovima za starije osobe, sufinancirat ćemo smještaj. Dat ćemo prioritet osobama starijim od 65 godina u zdravstvenoj zaštiti, odnosno, prioritet kod liječničkih pregleda i operativnih zahvata.

Nastavit ćemo dosadašnju praksu praktične i stručne podrške starijim osobama u svrhu življenja u vlastitom domu razvojem socijalnih usluga u širem smislu za starije osobe – gerontoservisa (pomoć kućnog majstora, frizer, pediker). Kao što sam ranije istaknula, za nadogradnju i unapređenje socijalnog programa Grada Zagreba uvijek ima prostora. Tijekom ove godine pristupit će se i izradi novog Socijalnog plana Grada Zagreba, a u izradi novog dokumenta aktivnu ulogu imat će upravo organizacije civilnog društva koje programski djeluju u području osoba starije životne dobi. Vizija donošenja ovog dokumenta je stvaranje grada po mjeri svakog građanina koji osigurava kvalitetu života uvažavajući načela pravednosti, jednakosti i poštivanja ljudskih prava, a socijalne usluge su pravovremene, ciljane i dostupne svima.

Miroslav Škoro (Domovinski pokret): Fokus na samce

Glavni fokus Domovinskog pokreta za umirovljeničku populaciju u Zagrebu jest osnaživanje sustava gerontodomačica, jer tu prebiva puno ljudi starije životne dobi koji žive sami i o kojima se nema tko brinuti. Na taj način ćemo osnažiti i uspostaviti sustav podrške osobama starije životne dobi koje nisu u mogućnosti ostvariti smještaj u domu za umirovljenike ili još uvijek nemaju

potrebu za tim, ali im je potrebna pomoć u obavljanju određenih svakodnevnih životnih aktivnosti, kao što su osobna higijena, kupovina, priprema i serviranje hrane, pomoć pri kretanju i korištenju ortopedskih pomagala, održavanje čistoće doma, odlazak kod liječnika, briga o redovitom uzimanju lijekova, odlazak u banku i trgovinu, na poštu, odlazak u šetnju, na misu, rekreacijsku aktivnost, kulturni događaj.

Nadalje, naš plan je u srednjoročnom razdoblju od dvije do četiri godine, uspostaviti kvalitetnu i održivu javnu, ali i privatnu mrežu domova za umirovljenike i starije osobe u gradu Zagrebu s potrebnim kapacitetima, kako bi se u javnim domovima za umirovljenike izbjeglo višegodišnje čekanje (5–10 godina) na ostvarivanje prava na smještaj.

Također treba pojačati sustav socijalne skrbi u segmentu brige o osobama starije životne dobi, a potrebno je umrežavanje i suradnja lokalne samouprave Grada Zagreba sa sustavom socijalne skrbi radi lakšeg detektiranja osoba starije životne dobi kojima je potrebna skrb, uz pružanje adekvatnih informacija o takvim osobama.

Mamić ukazao na lešinarenje starijih osoba

Bjegunac od hrvatskog pravosuđa Zdravko Mamić u svojim nedavnim objavama na društvenim mrežama počeo je prokazivati kriminalne radnje osječkih sudaca i tako se između ostalog dotaknuo bolne teme o kojoj Sindikat umirovljenika Hrvatske redovito progovara, malverzacijama s ugovorima o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju. SUH posljednjih 15 godina traži da se zabrani potpisivanje ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, kao i da se donormira institut ugovora o doživotnom uzdržavanju. Naše zahtjeve Ministarstvo pravosuđa sve ove godine uporno odbija.

Mamić po logici „ako padnem ja, past će svi“, odlučio je doista učiniti nešto korisno za društvo i u ovom slučaju za starije osobe, alarmirati javnost o kriminalnom bogaćenju sudaca, javnih bilježnika i djelatnika u zdravstvu i socijalnoj skrbi, koji stječu veliku imovinsku korist preko leđa siromašnih starijih osoba. Mamić je tako nedavno na svom Facebooku napisao:

čovjekom kako bi došli do nekretnine“, zaključuje Mamić.

datume sklapanja ugovora te imovinu koja je predmet ugovora o doživotnom uzdržavanju.

Uhodan obiteljski biznis

„Predsjednik Županijskog suda u Osijeku, Zvonko Vrbanić na isti je način sklopio ugovor o doživotnom uzdržavanju s Jelkom Nemet za što je dobio kuću vrijednosti 955.000 kuna u Jahorinskoj 7, dvije kuće i nekoliko oranica u selu Budimci pokraj Osijeka, te jednu trećinu pašnjaka veličine 665 metara četvornih, uz jadransku obalu, na otoku Čiovu, u blizini Trogira. Znači predsjednik suda je sklopio ugovor o doživotnom uzdržavanju osobno sa štičenicom, kao i supruga njegovog kolege. Kao šećer na kraju, sudac Kvesić i Petričević su kumovi.“

Nije to nikakva novost za SUH, koji je posljednjih godina bilježio brojne slučajeve malverzacija s ugovorima o uzdržavanju, ali je svakako novost što je Mamić prokazao i one osobe iz pravosuđa s viših razina. Sprega osoba iz pravosuđa s onima iz djelatnosti zdravstva i socijalne skrbi je i navela SUH da u svojim zahtjevima za donormiranje ugovora o doživotnom uzdržavanju zatraži da se zabrani potpisivanje takvog ugovora s pružateljima socijalne skrbi, zdravstvenim djelatnicima, odvjetnicima ili javnim bilježnicima s kojima je u obveznom odnosu, odnosno članovima njihovih obitelji. Vrlo bitan zahtjev je i ograničenje prema kojem bi davatelj uzdržavanja istovremeno mogao imati ne više od dva ugovora o doživotnom uzdržavanju, zbog čega SUH traži i uvođenje Registra sklopljenih ugovora, koji bi sadržavao podatke o broju sklopljenih ugovora po davatelju uzdržavanja,

Registar za prevenciju

Registrom bi se prevenirao lešinarski biznis uzdržavatelja koji su se profesionalizirali u djelatnosti otimačine imovine starijih i nemoćnih osoba. Također, davatelj uzdržavanja morao bi imati potvrdu o nekažnjavanju za kaznena djela protiv života i tijela te kaznenog djela protiv državne ili privatne imovine, što bi dodatno povećalo sigurnost korisnika uzdržavanja.

Sporovi vezani za raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju SUH smatra hitnima, zbog čega traži da sud sazove prvo ročište u roku od 15 dana te donese presudu u roku od najkasnije 6 mjeseci, računajući od dana podnošenja tužbe za raskid ugovora. Također, ovlaštena osoba morala bi pribaviti poseban zaključak nadležnog centra za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta primatelja uzdržavanja, kojim bi se ocijenilo da li su ugovorom zaštićene sve potrebe i želje uzdržavane osobe.

SUH je tako 2. ožujka 2021. po jubilarni deseti put poslao zahtjev za izmjenom Zakona o obveznim odnosima kako bi se riješila ova pitanja oko ugovora o uzdržavanju te se nadamo da će ovaj put razum konačno prevladati. Nakon mjesec i pol dana još nismo dobili nikakav odgovor. Nije li upravo umreženost najviših grana pravosuđa, socijalne skrbi i zdravstva u ovom lešinarskom biznisu razlog što Ministarstvo pravosuđa uporno odbija naš zahtjev? Zaključite sami.

Igor Knežević

Kako stvari funkcioniraju

„U današnjoj priči donosim informaciju o tome kako su suci i državni odvjetnici do nekretnina dolazili preko Centra za socijalnu skrb u Osijeku - pogotovo dok je ravnateljica bila Jelka Klobučar (kućna prijateljica suca Ante Kvesića), u suradnji sa Helenom Kristek, Majom Varžić i Hrvojem Vidakovićem. Naime, Centar proglašava dražbe za nekretnine socijalnih slučajeva koji nemaju rodbine i nemaju kome ostaviti svoje vlasništvo, pa ih iz Centra obrade. Na dražbu se prijavljujete pismeno, ali fizički dražbi ne možete prisustvovati uz obrazloženje „da u centru nema dovoljno velike prostorije da primi sve zainteresirane“. Ova priča, kaže Mamić, „posebno mi je bitna u svjetlu činjenice da je prema imovinskoj kartici supruga suca Kvesića o dosmrtnom uzdržavanju stekla stan od 57.52 kvadrata u Osijeku vrijedan 300 tisuća kuna.“

Mamić dalje priča priču: „Dosmrtno uzdržavanje očito je biznis kojim se bave osječki pravници tako su županijski državni odvjetnik Davor Petričević i njegova supruga Jasminka Sinčić-Petričević, voditeljica Zavoda za hematologiju KBC Osijek, 16. rujna 2013. sklopili ugovor o doživotnom uzdržavanju s Antom Mandićem koji je preminuo 4 mjeseca kasnije, a oni su dobili poslovni prostor od 68,40 metara četvornih. Znači sklopili su ugovor s umirućim

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U TRAVNJU 2021.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

Dana 26. ožujka 2021. godine održana je 21. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije iz usvojenih odluka te prikaz najvažnijih podataka iz usvojenog godišnjeg izvješća o provedenim kontrolama HZZO-a u 2020. godini.

Promjene u osnovnoj i dopunskoj listi lijeakova HZZO-a

Upravno vijeće HZZO-a donijelo je odluke o izmjenama i dopunama općih akata HZZO-a kojima se utvrđuju osnovna i dopunska lista lijekova HZZO-a.

U skladu s navedenim odlukama u Osnovnu listu lijekova HZZO-a uvršten je novi lijek

(kombinacija već postojećih lijekova - 1 lijek u 2 pakiranja) – Phesgo (pertuzumab + trastuzumab), za liječenje bolesnika s HER-2 pozitivnim rakom dojke (radi se dakle o kombinaciji lijekova koji se danas kao monokomponente već nalaze na listi lijekova i primjenjuju se u liječenju osiguranih osoba HZZO-a).

Izmijenjena je smjernica kod 67 pakiranja lijeka koji su već uvršteni u Osnovnu listu lijekova radi definiranja novih kriterija za propisivanje, dijetetskih preparata i namirnica za enteralnu primjenu, namijenjenih za liječenje određenih stanja i bolesti, na recept Zavoda.

Na zahtjev nositelja odobrenja za stavljanje lijeka u promet snižena je cijena kod 10 pakiranja zavojnog materijala i 3 pakiranja lijeka.

Zbog globalnog poremećaja u prikupljanju plazme uslijed COVID-19 pandemije i prijetnje od nestašice imunoglobulina na hrvatskom tržištu uvedene su dodatne šifre anatomsko-terapijsko-kemijske klasifikacije lijekova Svjetske zdravstvene organizacije (ATK) za Octagam (non HR) imunoglobuline koji nisu iz hrvatske plazme s višom cijenom, kako bi

IZ SADRŽAJA:

- Održana 21. sjednica Upravnog vijeća
- Promjene u osnovnoj i dopunskoj listi lijekova

- **Kontrole HZZO-a u 2020. godini**
- **Cijepljenje s drugom dozom cjepiva protiv COVID-19**

se osigurala dostupnost ove terapije. Cijena lijeka Octagam (HR) iz hrvatske plazme ostala je nepromijenjena. Iz istog razloga povišena je i cijena imunoglobulina Privigen (4 pakiranja). Također, povišena je i cijena lijeka Dekstame-tazon Krka (1 pakiranje) kako bi se omogućila opskrba hrvatskog tržišta tim lijekom koji se primjenjuje u liječenju COVID infekcije.

Također, lijekovima koji se već nalaze na Osnovnoj listi lijekova proširena je indikacija te se mogu primjenjivati u prvoj liniji liječenja kronične limfatične leukemije (ventoklaks), raka pluća ALK+ (brigatinib) i raka jajnika (olaparib).

U Dopunskoj listi lijekova snižena je cijena za 2 pakiranja lijeka dok je izmijenjena smjernica kod 17 pakiranja radi definiranja novih kriterija za propisivanje, dijetetskih preparata i namirnica za enteralnu primjenu, namijenjenih za liječenje određenih stanja i bolesti na recept HZZO-a. Također, stavljene su novi generički paralelni lijekovi i to 2 lijeka u 2 pakiranja.

Stavljanjem novih lijekova na liste lijekova HZZO-a (kombinacije postojećih lijekova, generičkih paralela i dodatnih oblika već postojećih lijekova) te stavljanjem novih indikacija na liste lijekova HZZO-a, osiguranim osobama dostupniji je veći broj lijekova, čime se poboljšava zdravstvena zaštita iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Kontrole HZZO-a u 2020. godini

Upravno vijeće HZZO-a usvojilo je izvješće o provedenim nadzorima i kontrolama u nadležnosti HZZO-a tijekom 2020. godine.

Naime, nadzor i kontrola nad izvršavanjem ugovornih obveza zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika privatne prakse, odnosno isporučitelja ortopedskih i drugih pomagala koji s HZZO-om sklapaju ugovore o provođenju zdravstvene zaštite, odnosno nabave i distribucije lijekova te ortopedskih i drugih pomagala, obavlja se u HZZO-u kontinuirano, tijekom cijele godine, kako kroz redovne (planirane), tako i kroz izvanredne kontrole.

Nakon provedenog nadzora i kontrole, u slučaju utvrđenog nezakonitog postupanja i/ili nepridržavanja ugovornih obveza ugovornim subjektima HZZO-a izriču se mjere u skladu s ugovornim odredbama te nalaže otklanjanje uočenih nepravilnosti.

U 2020. godini HZZO je pri ugovornim subjektima proveo ukupno 10.744 kontrola, od toga 10.416 kontrola na razini primarne zdravstvene zaštite, 52 kontrole pri isporučiteljima ortopedskih i drugih pomagala i 276 kontrola na razini sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite i razini zdravstvenih zavoda.

U 9.101 kontroli ili 85 % svih provedenih kontrola nisu utvrđene nepravilnosti.

Temeljem provedenih kontrola izrečene su

1.643 mjere, odnosno u 15 % provedenih kontrola utvrđeno je kršenje ugovornih obveza zbog čega je izrečeno 990 opomena, 535 opomena s naplatom štete, 93 opomene s novčanom kaznom, 19 opomena s novčanom kaznom i naplatom štete, pet (5) opomena pred raskid ugovora od kojih dvije (2) opomene pred raskid ugovora s novčanom kaznom i tri (3) opomene pred raskid ugovora s naplatom štete i novčanom kaznom te je pokrenut jedan (1) postupak za raskid ugovora.

U 2020. godini, a u odnosu na 2019. godinu, kod ugovornih subjekata HZZO-a provedeno ukupno 30 % više kontrola (od toga 30 % više na razini primarne zdravstvene zaštite, 34 % više na razini sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite i zdravstvenih zavoda te 2 % manje pri isporučiteljima ortopedskih i drugih pomagala).

Na razini primarne zdravstvene zaštite u 2020. godini provedeno je ukupno 10.416 kontrola od čega najvećim dijelom u djelatnosti opće/obiteljske medicine 9.381 kontrola, zdravstvene zaštite predškolske djece 112 kontrola, zdravstvene zaštite žena 169 kontrola te u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite 530 kontrola.

Kontrole na primarnoj razini zdravstvene zaštite obuhvaćale su kontrole privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad (u daljnjem tekstu: PNR), potom kontrole radnog vremena ordinacija, kontrole propisivanja lijekova na recept, kontrole provedene temeljem pristiglih predstavljeni osiguranih osoba, kontrole vezane za neispravno ispostavljanje računa HZZO-u, kontrole pravilnog vođenja medicinske dokumentacije, izdavanja putnih naloga, propisivanja ortopedskih i drugih pomagala, naplate sudjelovanja osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti te kontrole vezane za osiguranje zamjene za vrijeme opravdane odsutnosti članova tima.

Od ukupno provedenih kontrola u 2020. godini pri ugovornim subjektima HZZO-a ovlašteni radnici HZZO-a proveli su 6.898 kontrola PNR koje čine 64 % svih provedenih kontrola u 2020. godini.

U provedenim kontrolama PNR sveukupno je pregledano 22.982 osiguranika i zaključeno 5.869 PNR ili 26 % kontroliranih PNR, što u odnosu na isto razdoblje 2019. godine znači da je u 2020. godini pregledano 7.014 više osiguranika ili 44 % te zaključeno 361 manje PNR ili 6 % PNR.

Ukupna stopa PNR u razdoblju siječanj – prosinac 2020. godine iznosila je 3,60; od toga 1,70 na teret poslodavaca, a 1,90 na teret HZZO-a. U istom razdoblju 2019. godine ukupna stopa PNR bila je 3,51; od toga 1,72 na teret poslodavaca, a 1,79 na teret Zavoda.

U razdoblju siječanj – prosinac 2020. godine, a u odnosu na isto razdoblje 2019. godine ukupna stopa PNR je bila veća za 2,6 %, odnosno stopa PNR na teret poslodavca bila je manja za 1,2 %, a na teret HZZO-a veća za 6,1 %.

CIJEPLJENJE S DRUGOM DOZOM CJEPIVA PROTIV COVID-19

U okviru druge faze cijepljenja osoba starije životne dobi kao i osoba s kroničnim bolestima, u Zagrebu u sportskoj dvorani Učilišta vatrogastva, zaštite i spašavanja HZJZ je 22., 23. i 24. ožujka 2021. godine organizirao cijepljenje osoba koje su u veljači primile prvu dozu cjepiva.

Od strane liječnika obiteljske medicine ranije je pozvano oko 900 pacijenata koji su se ponovno odazvali i došli na drugu dozu cjepiva protiv bolesti COVID-19. U navedena tri dana, s drugom dozom cjepiva ukupno su cijepljene 932 osobe.

Zbog prirode organizacije, protočnosti na cijepljenom mjestu i izbjegavanja grupiranja građana, naglasak nije bio na osobama koje su teže pokretne ili nepokretne ili kojima lokacija cijepljenja uslijed uznaredovalae životne dobi ili drugih okolnosti nije lako dostupna, jer je za takve osobe nužno organizirati cijepljenje na mjestu koje im je lakše dostupno, odnosno bliže njihovim kućama (domovi zdravlja, liječnici obiteljske medicine) ili u njihovom kućanstvu putem kućnih posjeta ili mobilnih timova.

(Izvor: HZJZ)

Načini prijavljivanja građana na cijepljenje protiv COVID-19

Od 1. ožujka 2021. godine pokrenut je nacionalni sustav prijavljivanja građana zainteresiranih za cijepljenje protiv bolesti COVID-19.

Zainteresirane osobe mogu se prijaviti na cijepljenje preko internetske stranice: **cijepise.zdravlje.hr**

Za one koji se iz različitih razloga ne mogu sami prijaviti preko internetske stranice, prijavu na internetskoj stranici umjesto njih će ispuniti operateri u pozivnom centru: 0800 0011.

Više informacija o načinu prijavljivanja na cijepljenje dostupno je na internetskim stranicama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

(Izvor: HZJZ)

- Načini prijavljivanja građana na cijepljenje

- UNICEF donacijom podržao zdravstveni sustav

UNICEF DONACIJOM TRI RESPIRATORA I TESTOVA PODRŽAO ZDRAVSTVENI SUSTAV

Kako bi podržao zdravstveni sustav u borbi protiv epidemije koronavirusa, UNICEF je donirao tri respiratora te brze antigen i PCR testove ukupne vrijednosti gotovo 1,2 milijuna kuna.

U suradnji s Ministarstvom zdravstva respiratori i testovi bit će korišteni tamo gdje su trenutačno najpotrebniji.

„Epidemija koronavirusa donijela nam je brojne izazove, ali i priliku da pokažemo humanost i solidarnost jednih prema drugima, a posebno prema najpotrebitijima. UNICEF je sinonim takvog djelovanja. Od srca zahvaljujem na vrijednoj donaciji koja će dati dodatni 'vjetar u leđa' našem zdravstvenom sustavu, djelatnicima i oboljelima. Vjerujem da ćemo i nadalje svjedočiti aktivnostima koje doprinose kvaliteti životnog standarda

djece, mladih i obitelji. Jer upravo je obitelj stup društva, a djeca su naša budućnost“, kazao je ministar zdravstva izv. prof. dr. sc. Vili Beroš.

„Svaka obitelj i svako dijete osjetili su posljedice pandemije u vlastitom životu. Od samog početka pandemije UNICEF osigurava pomoć i podršku zdravstvenom sustavu kroz osiguravanje zaštitne medicinske opreme, higijenskih proizvoda i dezinficijensa, organizaciju mrežnih treninga te pripremu edukativnih materijala, smjernica i preporuka. Osnajući zdravstveni sustav, omogućujemo bolju dostupnost zdravstvene skrbi svima kojima je ona potrebna. Zahvaljujem našim donatorima koji omogućavaju sve što UNICEF radi u Hrvatskoj“, rekla je predstojnica Ureda UNICEF-a za Hrvatsku Regina M. Castillo.

(Izvor: Ministarstvo zdravstva)

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Mirovinski informativni centri - na jednom mjestu građani mogu dobiti odgovore na sva pitanja o mirovini

Središnji registar osiguranika (REGOS) i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) otvorili su Mirovinske informativne centre (MIC) u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu, u sklopu projekta 'Moja mirovina – Unapređenje usluga REGOS-a na tržištu rada' sufinanciranog iz Europskog socijalnog fonda vrijednog više od 54 milijuna kuna.

MIC-evi su otvoreni u četiri najveća grada u Hrvatskoj:

- Zagrebu, Gradišćanska 26
- Splitu, Matoševa 3
- Osijeku, J. J. Strossmayera 3
- Rijeci, Titov trg 8A.

Otvaranjem MIC-eva cilj je korisnicima približiti mirovinski sustav i olakšati pristup svim potrebnim informacijama iz djelokruga REGOS-a i HZMO-a.

MIC-evi su otvoreni radnim danom od 8 do 20 sati, a stručni i posebno educirani radnici iz REGOS-a i HZMO-a pružat će građanima i poduzetnicima sve informacije iz područja mirovinskog osiguranja.

Radnici u MIC-evima na šalteru ili u prostoriji na unaprijed dogovorenim konzultacijama odgovarat će građanima na pitanja o izboru ili promjeni mirovinskog fonda, davat će informacije o primicima i uplaćenim doprinosima za mirovinska osiguranja, o prometu i stanju na osobnom računu, prijavama i odjavama na osiguranje, o statusu predmeta u HZMO-u, o ostvarivanju prava iz mirovinskog osiguranja i pravu na doplatak za djecu, o izboru mirovine, e-uslugama HZMO-a kao i o zatvaranju osobnog računa i isplati sredstava zakonskim primateljima. Osim toga, građani u MIC-evima mogu podnositi različite zahtjeve te im se mogu izdavati i razne potvrde u papirnatom obliku.

“Iznimno nam je drago da Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje sudjeluje kao partner u projektu Moja mirovina, posebice u osnivanju MIC-eva, gdje će i naši radnici pomoći građanima da na licu mjesta dobiju sve relevantne informacije vezano uz ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, kako bi u konačnici mogli donijeti ispravne i informirane odluke koje mogu rezultirati boljim upravljanjem sredstvima za buduću mirovinu. Otvaranje MIC-eva ujedno je

i prilika za podizanje svijesti o utjecaju naših odluka na vlastitu mirovinu kao i za poboljšanje razumijevanja složenog procesa iz mirovinskog osiguranja”, izjavio je ravnatelj HZMO-a Ivan Serdar.

Dogovoren COVID dodatak za umirovljenike, isplata krajem travnja

Vlada RH donijela je Odluku o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19, za provedbu koje je nadležan HZMO. Isplata dodatka počinje krajem travnja. Korisnici koji imaju ukupna mirovinska primanja:

- do 1.500 kn - dobit će 1.200 kn
- od 1.500,01 do 2.000 kn - dobit će 900 kn
- od 2.000,01 do 3.000 kn - dobit će 600 kn
- od 3.000,01 do 4.000 kn - dobit će 400 kn.

Odlukom o isplati dodatka obuhvaćeno je približno 850 000 umirovljenika, a prema procjenama ukupno će se isplatiti oko 600 milijuna kuna. Ovo jednokratno novčano primanje neoporezivo je i ne može biti predmet ovrhe, a i ne uračunava se u prihodovni cenzus za oslobođenje od plaćanja premije dopunskog zdravstvenog osiguranja.

Dodatak će dobiti i korisnici razmjernog dijela mirovine, ako im zbroj inozemne i hrvatske mirovine ne prelazi iznos od 4000 kuna.

KORISNICI MIROVINA - isplata u ožujku 2021.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	499 279	2.772,55 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	38 486	3.683,77 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	82 312	2.440,16 kn
Prijevremena starosna mirovina	204 743	2.665,78 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	343	2.894,69 kn
Invalidska mirovina	106 450	2.081,98 kn
Obiteljska mirovina	216 111	2.087,35 kn
UKUPNO - ZOMO	1 147 724	2.567,19 kn
Korisnici koji su u 2021. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO		
Starosna mirovina	2 427	1.986,94 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	1 116	3.207,74 kn
Prijevremena starosna mirovina	904	2.595,93 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	2	2.625,13 kn
Invalidska mirovina	305	1.997,38 kn
Obiteljska mirovina	1 977	2.293,56 kn
UKUPNO	6 731	2.361,86 kn
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	104 968	3.940,21 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	203 501	3.593,55 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	268 718	1.724,93 kn
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 754	7.303,12 kn
Ukupan broj osiguranika	1 536 247	
Ukupan broj korisnika mirovine	1 241 244	
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,24	
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za siječanj 2021.	6.979 kn	
Prosječna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2021. godini	2.417,20 kn	
Korisnici mirovina - muškarci (46,07%)	571 862	
Korisnici mirovina - žene (53,93%)	669 382	
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina	
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	72 godina	
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2021. godini - ZOMO	32 godina	
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2021. godini - ZOMO	63 godine	
Procjena potrebnih sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.548.000.000 kn	

Uređuje i grafički priprema:
 Ured za odnose s javnošću HZMO
 A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb
 e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
 faks: 01/4595-168

mirovinsko.hr

INFOTELEFONI:
+385 1 45 95 011
+385 1 45 95 022
 (radnim danom od 8 do 16 sati)

Odnos prema starijima - mjera

Palijativna skrb je pristup koji poboljšava kvalitetu života pacijenata i njihovih obitelji suočenih s problemima povezanim sa smrtonosnom bolešću, kroz prevenciju i olakšavanje patnje putem ranog prepoznavanja, te besprijeorne procjene i suzbijanja boli i drugih problema, fizičkih, psihosocijalnih i duhovnih. To je briga za teško i neizlječivo bolesne te umiruće osobe i njihove obitelji. Palijativna skrb je interdisciplinarna u svom pristupu, te svojim djelokrugom obuhvaća pacijenta, obitelj i zajednicu! Bazu i temelj pružanja palijativne skrbi čini tim liječnika obiteljske medicine koji skrbi o bolesniku, u pravilu, tijekom cijelog njegovog života. Biste li dopunili tu definiciju? Kojom biste ocjenom do 5 ocijenili stanje i kapacitete palijativne skrbi u Hrvatskoj? Na to i brojna druga pitanja odgovorila je dr. Vlasta Vučevac, specijalistica obiteljske medicine i gerontologinja, predsjednica Hrvatskog društva za palijativnu skrb pri Hrvatskom liječničkom zboru.

➔ Palijativna skrb je pristup koji poboljšava kvalitetu života bolesnika i njihovih obitelji, koji su povezani s problemima neizlječive i smrtonosne bolesti. To se postiže prevencijom i olakšavanjem patnji, umanjivanjem pratećih simptoma osnovne bolesti/boli, nesanice, mučnine, kašlja, kroničnog umora i dr. ali, uz fizičke simptome rješavaju se psihičke, socijalne i duhovne tegobe. Palijativna medicina je holistički pristup, multidisciplinarno liječenje i timski rad. Obuhvaća razdoblje od postavljanja dijagnoze, neizlječive, životno ugrožavajuće bolesti i sve do perioda žalovanja u obitelji nakon smrti bolesnika.

Palijativna skrb je interdisciplinarna u svom djelovanju, a palijativni tim /PT/ čine liječnik, medicinska sestra, fizioterapeut, radni terapeut, psiholog, ljekarnik, stoma-

tolog, ljekarnik, socijalni radnik, duhovnik i volonteri, a PT svojim djelokrugom obuhvaća bolesnika, obitelj i zajednicu. Podrškom održavamo bolesniku autonomiju i dostojanstvo do kraja života.

Palijativna skrb je osnovno ljudsko pravo - pravo na život bez boli i patnje do kraja života. Temelj palijativne skrbi je u primarnoj zdravstvenoj zaštiti /PZZ/ u DZ, a čine ga koordinator palijativne skrbi, mobilni palijativni tim, obiteljski liječnik (koji skrbi o bolesniku u pravilu tijekom cijelog njegovog života), patronažne sestre i ustanove za njegu u kući.

Moram istaknuti da nismo imali Zakonom definiranu PS do ulaska u EU, kada se započelo realizacijom Strateškog programa razvoja PS 2012.-2016. i nastavilo Nacionalnim planom razvoja PS 2017.-2022. koji definira integrirani model skrbi za palijativnog bolesnika, koji još nije jednako zaživio u cijeloj RH. Sami zaključite koju biste ocjenu dali.

Posljedice pandemije

Sve veći broj građana treba palijativnu skrb jer je zbog pandemije Covida-19 usporena dijagnostika bolesti, te je tako i broj onkoloških pacijenata u porastu, kao i zbog neodlaska na kontrolne preglede i kemo i radioterapije. Kako ocjenjujete posljedice zbog Covida-19, odnosno kako se suočiti s porastom osoba kojima treba palijativna skrb?

➔ Velika je potreba za PS i svakim danom sve je veći broj građana kojima je neophodna PS. Statistički podaci govore da palijativu treba oko 20-30.000 naših sugrađana. Nažalost, ovog trenutka ona ne može biti pružena svima na zadovoljavajući način. Različita je situacija diljem RH, ovisno o regijama, tj. županijama. Mogu reći da je u pola Hrvatske razvijena PS u nekom obliku, da imamo županije, domove zdravlja i opće bolnice, koje provode s visokim nivoom znanja, vještina i entuzijazmom kvalitetnu palijativnu skrb i primjer su svima drugima, iako se nalaze tek na početku razvoja jedne nove djelatnosti, kao što su palijativna skrb i palijativna medicina. Ono što je sigurno jest da se proces implementacije palijativne skrbi u sustav zdravstvene zaštite odvija presporo.

Kapaciteti PS su u RH su danas apsolutno nedostatni. I bez prisutne pandemije Covid 19, potrebe za palijativom su velike iz mnogo razloga: PS prvenstveno trebaju onkološki bolesnici, broj onkoloških bolesnika je u porastu! Ali PS treba i veliki broj neuroloških bolesnika, kao i bolesnici s raznim oblicima demencija.

Posljedice pandemije će biti velike i tek ćemo ih sagledati za 1-2 godine, a potrebe za palijativom će i dalje stalno rasti i nećemo moći zadovoljiti potrebe bolesnika, jer niti danas ne možemo pružiti palijativnu skrb svima u potrebi i svima koji umiru.

humanosti društva

Ljudi, a ne postelje!

Znamo da se palijativna skrb poglavito pruža u zdravstvenim ustanovama u Hrvatskoj. Koliko je postelja u palijativnoj skrbi u RH osigurano, a koliko procjenjujete da bi ih bilo potrebno osigurati. Da li je ta skrb dovoljno kvalitetna, što joj nedostaje?

➔ Danas u RH postoje ustanove koje provode dobru palijativu kao bolnica sv. Rafael - Strmac, psihijatrijska bolnica Ugljan, koja ima prvi odjel za palijativnu skrb dementnih i duševnih bolesnika, PB Popovača, PB Janjekomir, SB Duga Resa i Novi Marof, kao i opće bolnice Našice, Čakovec, Pula, Karlovac, Dubrovnik i SB za plućne bolesti Rockefellerova Zagreb.

Želim istaknuti da broj postelja za palijativnu skrb u praksi ne znači ništa, jer postelja ne znači palijativnu skrb. Palijativa znači tim specifično educiranih stručnjaka. U Zakonu o zdravstvenoj zaštiti postoje kadrovski i prostorni normativi, koji moraju biti osigurani, kako bi se mogla provoditi standardima određena kvalitetna palijativna skrb. Kvalitetu osigurava isključivo dobro educirani multidisciplinarni palijativni tim, a komunikacija u timu je ključ uspjeha u toj djelatnosti. Za brži razvoj ove skrbi nam nedostaje veći broj dobro educiranog stručnog kadra. Zato nam se događa da često "improviziramo" palijativnu skrb, a to nije dobro, ukoliko ne idemo po onome modelu "bolje išta-nego ništa".

Domovi kao skladišta umirućih

Poznato je da su domovi za starije i nemoćne, osobito privatni i obiteljski domovi, preuzeli funkciju palijativne skrbi, ali mnogo toga nedostaje. Kako ojačati kvalitetu palijative u domovima, kako razdvojiti pružanje socijalnih i zdravstvenih usluga i stacionarne odjele u domovima učiniti djelotvornijima od pukih „skladišta umirućih“, kao getoizirana spremišta „ljudskih otpadaka“, kako ih nerijetko tretiraju njihovi vlasnici?

➔ Domovi za starije i nemoćne ne provode palijativnu skrb, nemaju ni registriranu djelatnost palijative. To su socijalne, a ne zdravstvene ustanove! Problem je u tome što domovi na svoje stacionarne jedinice primaju najteže, neizlječive i umiruće bolesnike, a nemaju kadrovske, stručne, prostorne normative. Činjenica je da sve ustanove koje primaju starije bolesnike i bolesnike koji trebaju dugoročnu skrb, koji su neizlječivi i nalaze se na putu kraja svog života (pre-terminalna faza) pripadaju Ministarstvu socijalne skrbi - zar to nije apsurd? Zar su najteži bolesnici socijalni slučajevi? Visoka stopa smrtnosti, oko 30 posto godišnje, govori upravo o teškom stanju bolesnika, koji se primaju na stacionare (državne i privatne).

Potpuno je jasno da te Ustanove ne mogu pružati odgovarajuću zdravstvenu zaštitu, a pogotovo ne pali-

jativnu skrb, jer su njihovi kadrovski normativi određeni prema standardima socijale, a ne potrebama medicine. Uz to zdravstveni djelatnici nisu dovoljno educirani za provođenje suvremene zdravstvene njege odnosno terapije palijativne skrbi. Palijativna skrb je zakonom zagarantirana svakom bolesniku u potrebi, a to znači i bolesnicima na stacionarima. To je njihov posljednji dom (stacionar pripada primarnoj zdravstvenoj zaštiti). Stacionari bi trebali biti pravo mjesto za pružanje palijativne skrbi, a ne biti "umirališta"

Radi toga je potrebno u ustanovama socijalne skrbi žurno učiniti reorganizaciju zdravstvene zaštite, zakonski je regulirati, osigurati pružanje palijativne skrbi, razdvojiti socijalne i zdravstvene usluge i osigurati edukaciju zdravstvenih djelatnika.

Koliko smo humano društvo

U Hrvatskoj navodno postoji samo jedan hospicij i to u Rijeci? Činjenica je da Zagreb kao glavni i grad s najvećim brojem stanovnika, ali i najbogatiji, nema hospicij – ustanovu u kojoj se osigurava dostojanstvena smrt? Koliko je nužna izgradnja hospicija, i koliki broj mjesta bi se trebao osigurati u tim ustanovama prema europskim standardima?

➔ Točno, u Hrvatskoj imamo samo jedan Hospicij u Rijeci, i to od 2013. godine. U završnoj je fazi izgradnja hospicija u Puli, a imam podatke da i Zadarska županija aktivno radi na programu otvaranja hospicija.

Hospicijska skrb je zadnja karika u lancu usluga palijativne skrbi. Hospicijska skrb označava terminalnu skrb za bolesnike koji se više ne mogu zbrinuti u svojoj kući. To je posebna filozofija skrbi, čuvamo dostojanstvo teških i umirućih bolesnika, nastojeći što je više moguće umanjiti patnju, uz snažnu i kontinuiranu psihološku i duhovnu potporu, a prema potrebama i uvjerenjima bolesnika - sve do samog kraja života. Bilo bi jako dobro kada bi svaka županija imala bar jedan hospicij, ovisno o specifičnim potrebama i lokalnim mogućnostima. Žalosno je da Zagreb kao glavni grad Hrvatske nema hospicij, iako postoje jasno evidentirane velike potrebe.

Za kraj, mislim da mnogi naši sugrađani, a i političari koji su kreatori politike, još nisu dovoljno informirani o dobrobiti koje pruža kompletni palijativni tim bolesniku i obitelji, bez obzira na mjesto gdje se za njega skrbi - kod kuće, u bolnici, na stacionaru ili hospiciju. Moramo intenzivno raditi na podizanju javne svijesti i razumijevanju potreba, i našoj odgovornosti, osobnoj i cjelokupnog društva, prema starijima, neizlječivima i umirućima. Osnovni kriterij za vrednovanja jednog društva jest upravo odnos prema starijima i dostojan način zbrinjavanja svih u potrebi. Prihvatanje palijativnih principa i osiguranjem provedbe palijativne skrbi - pokazujemo civilizacijsku razinu našeg društva.

J.A.Petrović

PROGRAM RADA SUH-a 50+ 2021.-2025.

1. Čuvati prvi mirovinski javni stup, temeljen na međugeneracijskoj solidarnosti, s elementima solidarnosti i redistributivnosti;
2. Ograničiti rad na određeno i druge oblike nesigurnog rada jer vode k raspadu mirovinskog sustava;
3. Transformirati obvezni drugi mirovinski stup u dobrovoljni - omogućiti prijelaz iz prvog u drugi stup ne samo u trenutku umirovljenja, već kontinuirano;
4. Ojačati kaznenu odgovornost za neplaćanje doprinosa, te uvesti sustavne mjere protiv rada na crno;
5. Provesti cjelovitu reviziju svih mirovina po posebnim propisima, kao i sustava paramirovinskih dodataka na mirovine;
6. Provesti reviziju mirovina prema ZOMO na reprezentativnom uzorku (prevencija korupcije i kriminala);
7. Na individualnoj razini izvršiti razdjel mirovina na dio stečen radom i prema posebnim propisima;
8. Zalaganje za prevođenja prijevremene starosne mirovine u starosnu mirovinu po ispunjenju uvjeta dobi;
9. Povećanje mirovina za 10 posto onima koji su umirovljeni nakon 1.1.1999., s obračunom razlike od dana umirovljenja, a zbog pogrešno izračunate prve vrijednosti AVM;
10. Uvesti automatsko usklađivanje vrijednosti mirovina kad padnu ispod relativne vrijednosti od 40 posto (konvencija Međunarodne organizacije rada br. 102);
11. Ratificirati konvenciju br. 128 MOR-a (minimalni udjel mirovine u plaći - 45%);
12. Hitno uvesti novi varijabilni model usklađivanja mirovina, tako da se usklađuje u 100-postotnom iznosu prema povoljnijem indeksu rasta plaća ili cijena;
13. Uvesti minimalnu mirovinu, i to u visini 40 posto od minimalne bruto plaće za osnovnih 15 godina staža, a na to se za svaku daljnju godinu dodati po jedan AVM;
14. Povećati nacionalnu naknadu za starije osobe na najmanje 1,000 kuna;
15. Uvesti kompenzacijske mjere za žene i muškarce ne samo za skrb o djeci, nego i za invalide i stare; i to ne samo šest mjeseci, već godinu dana dodatnog staža po osobi u skrbi – za sve umirovljenike, a ne samo za novoumirovljene;
16. Zakonski regulirati pravo na status njegovatelja za starije članove obitelji;
17. Uvesti pravo na bolovanje za starijeg člana obitelji;
18. Ujednačiti pravo svim umirovljenicima (uključujući i obiteljske umirovljenike) na različite oblike rada bez obustave mirovine, i to uz jednake uvjete za sve – pola mirovine za puno radno vrijeme, te puna mirovina za pola radnog vremena;
19. Ukinuti ustegu dodatka na najnižu mirovinu zaposlenim umirovljenicima;
20. Nakon pune starosne dobi za umirovljenje (65 godina) ukinuti plaćanje doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje za rad umirovljenika;
21. Uvesti novi model obiteljske mirovine s pravom izbora na 85 posto mirovine preminulog partnera ili zadržavanje vlastite mirovine te dodavanje 20 - 50 posto mirovine preminulog partnera, ovisno o prihodovnom i imovinskom cenzusu;
22. Hitno ukinuti obvezu baka i djedova na plaćanje alimentacije unucima i ovršivanje njihovih mirovina do tri četvrtine iznosa;
23. Ukinuti ugovor o dosmrtnom uzdržavanju i detaljnije propisati doživotno uzdržavanje (registar ugovora, ograničenje broja ugovora na dva, hitni postupak pred sudovima itd.);
24. Ustanoviti Ured pravobranitelja za starije osobe;
25. Uvesti obvezne savjete/vijeća/povjerenstva za umirovljenike i starije osobe pri svim županijama, općinama i lokalnim samoupravama;
26. Zadržati i razvijati institut Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe; sudjelovati u radnim skupinama za izradu strategija, politika, zakona o mjeri; te imati predstavnike u upravnim vijećima HZMO-a i HZZO-a;
27. Vratiti pravo na besplatnu dostavu mirovina poštom za sve potrebite – umirovljenike i primatelje nacionalne naknade za starije;
28. Ukinuti sve naknade na isplatu mirovina na bankomatima i bankarskim šalterima;
29. Promijeniti ovršni zakon s ciljem pojeftinjenja i pojednostavljenja ovršnog postupka, te uz promjenu redoslijeda plaćanja (prvo glavnica, pa troškovi kamata);
30. Onemogućiti ovrhu nad jedinom nekretninom, bez osiguranja zamjenske;
31. Onemogućiti ovršivanje iznad utvrđenog minimuma za život (npr. iznad linije siromaštva, 2021. - 2.710 kn);
32. Ne uvoditi porez na nekretnine, jer bi doveo do pljačke i daljnjeg siromašenja starijih;
33. Ukinuti dodatni zdravstveni doprinos od 1 i 3 posto; a do ukidanja promijeniti način obračuna kod doprinosa od 3 posto samo na razliku iznad prosječne neto mirovine u prvih 8 mjeseci prethodne godine;
34. Povećati prihodovni cenzus za dopunsko zdravstveno osiguranje prema godišnjoj liniji siromaštva (2021. - 2.710 kn); do daljnjega ne povisivati dopunsko zdravstveno osiguranje;
35. Protiv privatizacije zdravstvenog sustava i zdravstvenog osiguranja, te podjele zdravstvenih usluga na one za bogate i one za siromašne;
36. Omogućiti na teret HZZO-a usluge u privatnim zdravstvenim kapacitetima za sve preglede i zahvate koji su hitni ili se čekaju više od dva mjeseca;
37. Očuvati državni osiguravateljski sustav (dopunsko osiguranje);
38. Razviti inovativni sustav palijativne skrbi kao spoj sustava zdravstva i socijale;
39. Uvesti javne programe za dostojanstveni kraj života (hospiciji);
40. Održati i razviti sustav institucionalne skrbi i smještaja (državni i županijski domovi) uz priuštive cijene; te provesti kategorizaciju i specijalizaciju;
41. Subvencionirati smještaj i u privatnim domovima (sistem vaučera);
42. Uvesti strože kriterije za davanje dopusnica obiteljskim i privatnim domovima;
43. Decentralizirati i bitno osnažiti socijalnu inspekciju za domove;
44. Uz inspekcijski, uvesti i civilni nadzor nad smještajnim kapacitetima od strane udruga civilnog društva;
45. Promovirati dostupnost informacija o pravima starijih osoba;
46. Očuvati javni prijevoz sa subvencijama za starije osobe i umirovljenike, te druge socijalne povlastice i mjere na razini lokalne samouprave;
47. Raditi na jačanju zajedništva s drugim umirovljeničkim udrugama;
48. Aktivno sudjelovati u radu FERPA/Europske federacije za umirovljenike i starije osobe;
49. Nastaviti suradnju sa sindikatima i udrugama umirovljenika u regiji;
50. Osnaživati programe socijalne uključenosti, osobito u uvjetima pandemije i rastućeg siromaštva.

**OVAJ PROGRAM JE USVOJEN NA 21. SKUPŠTINI
SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE,
ODRŽANOJ 16. OŽUJKA 2021. GODINE**

SIKIREVCI

aktivnosti

Posjet najstarijim članovima

Članovi podružnice SUH-a Sikirevci nisu zaboravili na svoje najstarije članove, te su 1. travnja 2021. godine odlučili posjetiti i prigodno za Uskrs darivati članove starije od 80 godina. Predsjednik Stjepan Rakitić i Anto Knezović otišli su im u goste, gdje su im osobno poželjeli sretan Uskrs u ime SUH-a.

Kod članice Katarine Šipek proslavili su i njezin devedeseti rođendan, a oduševljena posjetom bila je i Viktorija Tresk, koja uživa u 98-oj godini života u svom domu. Unatoč godinama, Viktorija se jako dobro drži i izgleda puno, puno mlađe, te se prigodno i slikala za naš mjesečnik.

Stjepan Rakitić

DONJI MIHOLJAC

Održavanje hladnog pogona

Neugodna situacija s pandemijom do daljnjeg je paralizirala aktivnosti SUH-ove podružnice u Donjem Miholjcu. Naime, iako su vrata podružnice otvorena jednom tjedno, utorkom od 10 do 12 sati, članovi zbog straha baš i ne dolaze te se u to vrijeme uglavnom rješavaju tekuće stvari, poput vođenja

blagajne i prikupljanja članarine. Čeka se 15. travnja 2021. i odluka stožera, odnosno nove mjere, nakon kojih će se znati hoće li se stanje početi normalizirati.

I u Donjem Miholjcu je počelo cijepljenje, no većina članova još nije primila cjepivo. Srećom, nakon prošlog javljanja kad je dvoje članova oboljelo, trenutno

nema novooboljelih od Covida. Zbog epidemijskih mjera je propao plan da se krajem travnja ide na jednodnevni izlet u Daruvar. Članovi su nestrpljivi, družili bi se, išli negdje, no još su na čekanju. Još od prije se zna da će se krajem kolovoza i početkom rujna ići na more u Crikvenicu po tjedan dana u dvije grupe, a sada su utvrđeni i svi termini terapija i pregleda u Thalassotherapy, zbog čega su članovi izrazito zadovoljni.

Zlatko Risek

DUGO SELO

Ljerkino veliko srce

Ove godine članovi SUH-ove udruge iz Dugog Sela odlučili su pomoći djeci s posebnim potrebama, smještenoj u domu u Oborovu u općini Rugvica. U vrijeme pandemije, kada je udar na džepove članova još veći, ipak se nije zaboravilo na one koji su u još većjoj potrebi od umirovljenika. Tako je vodstvo udruge otišlo u šoping te su kupili sve što je potrebno za djecu, od zubnih pasta, četkica, pelena, šampona, donjeg rublja, te su potrošili 568 kuna.

No, tu se nije stalo s pomoći, jer je članica udruge Ljerka Vešligaj potrošila vlastitih 1.000 kuna za potrepštine namijenjene djeci. Kakva brižnost, kakvo veliko srce! Nedaleko od prostorija udruge, vrijedno vodstvo i dalje budno pazi i brine o malog „gredici“, komadiću zemlje pokraj ceste u kojem sade

raznorazno svijeće. Preživjeti koronu se mora, radeći barem i takve sitne stvari za dušu.

Milivoj Marić

RUGVICA Ništa od graha

U prošlom broju pisali smo kako je predsjednik podružnice SUH-a iz Rugvice Stjepan Sekulić, te još sedmero članova, bilo pozitivno na koronavirus. Jedna članica bila je kritično i završila na respiratoru, ali srećom svi su prošli bez težih posljedica te su živi i zdravi. Stjepan nam je kazao kako je temperaturu vukao tjedan dana, ali prva dva testiranja na Covid su bila negativna, tek treće je potvrdilo da je pokupio virus. Osim temperature, nije imao većih problema, te se nakon

dva tjedna izolacije se vratio normalnim aktivnostima.

Trenutno je tek jedan član obolio, nalazio se u bolnici te je pušten kući, da bi mu se sljedeći dan stanje pogoršalo te je završio na respiratoru. Koronavirus je učinio svoje, tako da su sve aktivnosti podružnice zamrle. Zbog epidemioloških mjera i straha od korone tek jednom tjedno, ponedjeljkom od 16 do 18 sati su vrata podružnice otvorena za sve one koji trebaju neku pomoć, ili dođu platiti

članarinu. Iako je u dogovoru s načelnikom općine Matom Čičkom u planu bila tradicionalna proslava 1. maja, zbog pogoršane epidemiološke situacije odustalo se od nje, između ostalog i što na toj manifestaciji najviše sudjeluju starije osobe.

Primjerice, prije dvije godine podijeljeno je 800 porcija graha te je i to bilo malo. Okupljanje većeg broja starijih ljudi bio bi veliki rizik pa se od proslave odustalo. Ipak, ako se stanje stabilizira, predsjednik podružnice najavljuje kako će se u svibnju otići na jednodnevni izlet u neke od toplica. Svima je već korone preko glave.

I.K.

Promjena u vodstvu udruge

Prošla godina ostat će, nažalost, upamćena po smanjenim aktivnostima zbog pandemije Covid-19, zbog čega je iz SUH-ove udruge Pula stizalo i manje vijesti o aktivnostima. Ostaje nada da će 2021. na kraju ipak biti bolja i da će se pandemiji doći na kraj. Povod za ovo javljanje iz Pule su održani izvanredni izbori za rukovodstvo Udruge. Naime, dosadašnja predsjednica gospođa Mirjana Dika-Dužman podnijela je neopozivu ostavku pa je trebalo organizirati izvanrednu izbornu skupštinu Udruge. Problem je bio u rokovima, jer je već bila najavljena izborna skupština SUH-a za sredinu ožujka.

Naši umirovljenici iz Pule su stoga željeli pod svaku cijenu provesti transparentnu pro-

ceduru i u „online“ sistemu. Prvi korak bio je da svaki od petnaest članova predsjedništva Udruge, uz konzultaciju sa svojom bazom, predloži svog kandidata. Nakon toga je tražen pristanak kandidata na kandidaturu uz prilaganje kratkog programa. Prijavljena su tri kandidata. Predsjedništvo je svoj izbor prosljedilo Skupštini, koja je za predsjednika potvrdila Luča Pavletića, a za zamjenicu Zoricu Drandić. Skupština je istovremeno potvrdila kandidate za tijela upravljanja Povjereništva SUH-a Istarske županije, kao i za tijela upravljanja SUH-a.

U novom sastavu Puležani su sudjelovali na sjednicama novog Predsjedništva SUH-a, kao i na izornoj skupštini SUH-a. Na marginama izborne skupštine, pozvali su novog

predsjednika SUH-a gospodina Kuprešaka da posjeti njihovu Udrugu. Željeli bi, kažu, da taj posjet, osim kurtoaznog, ima i radni karakter. Poučeni iskustvom s raspravom na izornoj skupštini, ovim putem žele inicirati i raspravu o načinu prezentiranja i usuglašavanja prijedloga za poboljšanje Statuta. Kao teme o kojima smatraju da bi trebalo raspraviti su: uravnoteženje reprezentabilnosti članstva u tijelima upravljanja SUH-a; smanjenje i racionalizacija vertikalne hijerarhije; preciziranje statusa Udruga unutar SUH-a.

„Željeli bismo da se oko svih takvih i drugih inicijativa, uključujući sve podružnice i sva nadležna tijela upravljanja SUH-a“, poručuju naši umirovljenici iz Pule.

L. P.

STUDENTSKI GRAD - ZAGREB

Aktivnosti, još uvijek, na distanci

Kampanja pod nazivom „Dan narcisa“ kojom se nastoji podići svijest žena o važnosti ranog otkrivanja raka dojke rezervirana je za kraj mjeseca ožujka, stoga je sindikalna podružnica Studentski grad uspjela 24.3.2021. organizirati preventivni mamografski pregled za zainteresirane žene. Nakon prethodne najave i dobivanja termina za dolazak, uz pomoć odličnih radiologa HZJZ-a, pregled su bez čekanja i uputnica u razdoblju od 10 do 13 sati obavile 22 žene, koje će rezultate navedenog pregleda dobiti za koji tjedan na svoje kućne adrese.

Projektom „Mirovina u pokretu“ početkom travnja održalo se zdravstveno predavanje na temu Prevencija kardioloških oboljenja od strane dr. med. Vanje Hulak Karlak, kardiologa, uz mogućnost preventivnog pregleda u Poliklinikama koje su ugovorile mogućnost pregleda u njihovim ustanovama, a koji pregled se financira iz Europskog socijalnog fonda.

Zainteresirani za hodanje radnim danima u vremenu od 08,00 do 09,00 sati pješače na atletskoj stazi SRC „Grana-Klaka“ čime se s ljepšim vremenom pridružuje sve veći broj članova. Za kreativce nastavili su se održavati satovi crtanja, ali se i radionicom quillinga izradilo nekoliko pisanica tom zadržavajućom tehnikom.

Snježana Živčić

KONAVLE

Darivanje u domu za starije

Na inicijativu Ante Mandića predsjednika SUH-a podružnice Konavle i Marijane Čagalj-Pejdar predsjednice povjereništva sindikata DNŽ u subotu uoči Uskrsa dostavom su uručeni pokloni štitenicima doma i djelatnicima, njih 125 osoba, čime su svi bili prezadovoljni delicijama kojima ih je čistila Podružnica SUH-a iz Konavla. Na razne kolače, orahnjače i srdele koje su darivali potrošili su čak 4.000 kuna. Budući da članovi podružnice zbog pandemije nisu mogli ići u banje, na izlete i zabave, željeli su iznenaditi štitenike doma i djelatnike za uskršne blagdane.

Godinama bi na proljeće prije Uskrsa išli na jednodnevni izlet u Ljubuški i Međugorje, a u jesen prije Božića u Mostar i Vrapčić gdje bi se i uz domaću janjetinu družili, a sve bi to financirala podružnica.

„Prisjećamo se tih lijepih vremena i čekamo da ova korona prođe, da se svi cijepimo, pa da se zabavimo u kamenim mlinima u Čilipima uz muziku i delicije, pa da donekle nadoknadimo izgubljeno“, kazali su nam naši članovi iz Konavla.

Ante Mandić

VELIKA GORICA

U mislima na moru

Ne stižu dobre vijesti iz SUH-ove Podružnice Velika Gorica. Čak dvoje članova umrlo je od posljedica zaraze koronavirusom, od oko 14 tisuća umirovljenika u tom gradu cijepilo ih se tek 2-3 tisuće, te je situacija i dalje neizvjesna. Inače, vodstvo podružnice htjelo je organizirati kupanje u termama Jezerčica, ali se zbog cjelokupne situacije oko pandemije od toga odustalo, unatoč velikom interesu članstva.

Zasad je ipak u planu da se od 23. do 25. travnja ode na vikend u Bašku na otoku Krku, kako bi si naši umirovljenici konačno dali oduška. Dva noćenja na Krku članovi će platiti 600 kuna. Unatoč svemu, članovi gledaju pozitivno prema budućnosti, te je u planu odlazak na jednodnevne izlete na more, i to najmanje dvaput u srpnju i dvaput u kolovožu.

Stjepan Milobara

Osam iznenađujućih činjenica

Iznenađuje li vas da je tri četvrtine starijih Amerikanaca još uvijek seksualno aktivno? Ili da će jedan od nas šestero biti čak sve više zainteresirano za seks kako starimo? Prema mišljenjima modernih seksologa to je točno. Zašto mnogi od nas brinu o svojoj seksualnosti kako starimo? Zato jer mnogo od onoga što mi mislimo da znamo u seksu je zabluda. Tajna uspješnog seksualnog starenja je znanje. Ovdje su činjenice:

➤ **Većina parova s dugim bračnim stažem ne pati od seksualne dosade.** Za vrijeme godina kada karijere i djeca stavljaju roditeljsku seksualnu aktivnost na "automatskog pilota", par se često počinje dosađivati sa svojim ljubavnim životom. Međutim, istraživanja pokazuju da se učestalost seksualnih odnosa i zadovoljstvo počinju popravljati kad bračni par ima više vremena za sebe, nakon što djeca napuste kuću. Seksolozi su istražili da je muška seksualna učestalost najveća u dobi između 51 i 64 godine, a da su žene starije od 65 godina aktivnije nego žene u njihovim 40-tim i 50-tim godinama. Kad je riječ o seksu, prisnost stvara zadovoljstvo.

➤ **Muška seksualna sposobnost ne opada stalno nakon vrhunca u tinejdžerskoj dobi.** Ako je cilj zadovoljstvo, a ne brzina postizanja orgazma, onda se ljubavni život ustvari može i poboljšati. Muška prirodna potreba za orgazmom ne smanjuje se tamo do oko 50-te godine života, a kad se to dogodi, onda seksualno zadovoljstvo postaje lakše. Tada je muškarac u stanju produžiti spolni odnos, fokusirati ga na svoje i njezino zadovoljstvo, dajući joj dodatno vrijeme za postizanje orgazma. I, budući da muškarci trebaju više stimulacije dodirima i više vremena da se fizički uzbude, žene mogu osjetiti da su više poželjne i potrebne.

➤ **Većina žena ne gubi interes za seks nakon menopauze.** Ispitivanja seksualnog ponašanja pokazuju (barem u Americi) porast učestalosti spolnih odnosa kod žena u dobi iznad 65 godina. Žene se osjećaju ugodnije kad su samosvjesne i sklone inicirati seks, a to je oslobađajuće i za muškarce.

➤ **Većina starijih žena ne gubi sposobnost doživljavanja orgazma.** Starenje samo po sebi nema utjecaja na ženinu sposobnost doživljavanja orgazma. Međutim, neka oboljenja, bol, neki lijekovi (dobiveni na recept ili kupljeni bez recepta), gubitak partnera i stres, mogu otežati ili onemogućiti takav doživljaj.

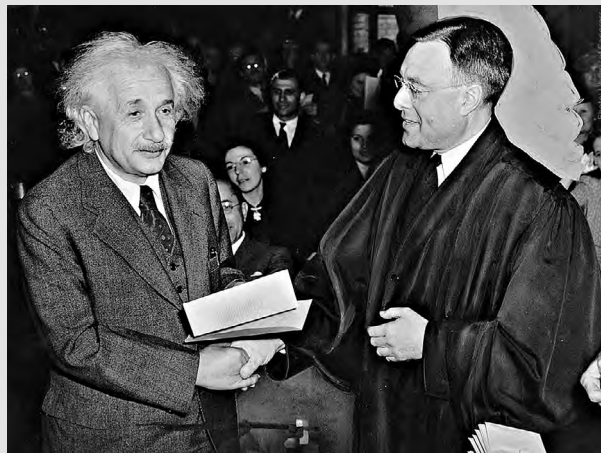
➤ **Seks u kasnijim godinama je zdrav.** Seks pruža dovoljno fizičke aktivnosti za umjerenu i laganu tjelovježbu. Osim toga, psihološki, seksualni odnosi mogu pomoći u sprečavanju depresije, povećavaju samopouzdanje i uvjerenje o svojoj vrijednosti, ohrabruju kontrolu tjelesne težine i smanjuju životne stresove.

➤ **Nije vjerojatno da će seks izazvati srčani infarkt.** Usprkos šalama o "smrti u krevetu", manje od jedan posto iznenadnih koronarnih smrtnih slučajeva dogodi se za vrijeme spolnog odnosa i 70 posto njih dogodi se za vrijeme vanbračnog odnosa. Ako ste među onih 30 posto muškaraca koji su preživjeli srčani infarkt, pa sada zbog straha ili zabrinutosti izbjegavate seks, obavite kontrolu kod liječnika i – nastavite sa svojim užicima.

➤ **Problemi s erekcijom nisu neizbježni, a kada se pojave postoje načini da ih se olakšaju.** Između 15 i 25 posto muškaraca starijih od 65 godina imaju erektilnu disfunkciju dovoljno ozbiljnu da im onemogućuje seksualni odnos. Smatra se da većina takvih problema u starijih muškaraca ima neki fizički uzrok (bolest kao što su dijabetes, srčano oboljenje, visoki krvni tlak, multipla skleroza, problemi s krvnim žilama, neurološke promjene, uzimanje nekih lijekova). Prema tome, ako muškarac osjeti takve erektilne probleme, najbolje je obratiti se liječniku. Osim toga puna erekcija nije ni potrebna! S mentalnom i fizičkom stimulacijom muškarac može doživjeti orgazam i bez erekcije. Danas postoje brojne mogućnosti za olakšanje problema s erekcijom (tablete, injekcije, implantati i dr.).

➤ **Seksualna budućnost je u rukama samog čovjeka, bez obzira na njegovu dob.** Istraživači su utvrdili da se po pitanju seksualnosti može primijeniti ona "upotrebljavaj ili izgubi". Osim toga, ostati seksualno aktivan pomaže u usporavanju nekih promjena u organizmu koje donosi sa sobom proces starenja.

dr. Ivo Belan

Jeste li znali?

- ✓ Opsežno istraživanje u SAD-u pokazalo je da je najproduktivnija dob u ljudskom životu između 60-70 godina. Druga najproduktivnija faza ljudskih bićama je od 70 do 80 godina. Treća najproduktivnija faza je od 50 do 60 godina.
- ✓ Prosječna dob dobitnika NOBEL-ove NAGRADE je 62 godine.
- ✓ Prosječna starost predsjednika istaknutih svjetskih tvrtki je 63 godine.
- ✓ Prosječna starost pastira 100 najvećih crkava u SAD-u je 71 godina.
- ✓ Prosječna starost papa je 76 godina.
- ✓ To nam govori da su najbolje godine vašeg života između 60 i 80 godina.

Studija objavljena u New England Journal of Medicine otkrila je da s 60 godina dosežete vrh svog potencijala i to se nastavlja i u 80-ima. Stoga, ako imate između 60-70 ili 70-80 godina, vi ste NAJBOLJI!

Strpljeni u svojoj školjkici

„Domovi su organizirani prema potrebama i mogućnostima starijih osoba. No, ni domovi za starije nisu ponekad najbolja mjesta za življenje.“

Prije nekoliko dana je umrla djevojčica čiju smo borbu za život pratili danima. Naime, djevojčica je smještena u lokalnu bolnicu s nizom ozljeda, a zbog njihove težine prebačena je u bolnicu u Zagreb. Ozljede je zadobila u svojoj obitelji u koju je vraćena nakon boravka kod udomitelja. Majka i otac djevojčice su uhićeni i određen im je pritvor. Djevojčica nije dolazila k svijesti zbog vrlo teških ozljeda pa je frustracija građana, osobito roditelja, rasla iz dana u dan. Pored roditelja koji su zlostavljali djevojčicu bijes građana je rastao, ne samo na njih, već i na zaposlenike Centra za socijalnu skrb koji su donijeli odluku o vraćanju djevojčice na brigu i odgoj roditeljima. Javnost je jednako za smrt djevojčice okrivljavala dje-

pravila i odnose, kako smještaja u udomiteljsku obitelj tako i pravila ponašanja roditelja.

Interesantno je da nitko nije spomenuo procjenu promjene ne samo uvjeta života u obitelji nego i mogućnosti pravilnog odgoja djece od strane roditelja. Velik dio roditelja koji zanemaruju i zlostavljaju vlastiti djecu i sami su taj oblik ponašanja naučili u vlastitoj obitelji. Isto tako neke osobe nisu sposobne za odgoj djece zbog različitih neriješenih problema. Odluke o vraćanju djeteta u obitelj mora donositi cijeli tim stručnjaka kako bi se svako dijete vratilo u bolju obitelj, u promijenjenu obitelj koja je sama shvatila svoje pogreške i koja je u mogućnosti razumno i adekvatnije rješavati probleme.

U svojoj sam praksi „preodgajala“ mnoge mlade djevojke zbog neadekvatnog i socijalno neprihvatljivog ponašanja i učila ih kako postati i ostati dobra mama svojoj djeci jer su većinom i same imale loše obiteljsko okruženje. Djeca ne mogu birati roditelje, a roditeljstvo se uči najčešće u obitelji i tu ne smije biti propusta.

Osim ovog problema sada je iskrsnuo i novi problem, a to je položaj socijalnih radnika i otvorena fronta napada na njih, što se ne smije tolerirati. Treba ispraviti i sam status zaposlenika u nekim službama, a poglavito u udomiteljstvu djece, jer je dosadašnja praksa pokazala da se udomljava relativno malo djece na duže vrijeme. U pravilu se udomljeno dijete vraća roditeljima čim se zaposle i kad se osiguraju materijalni uvjeti za dijete.

No, u ovoj priči, djevojčica ostaje heroj, ne samo zbog patnje koju je podnosila u

svom kratkom i tužnom životu, već zbog doniranih organa nekim nepoznatim dječacima i djevojčicama. Živjet će i ona u njima i s njima...

I dok sam tako branila prava djece, naravno da sam mislila i na prava starijih osoba. Podsjetit ću vas da dok djeca rastu i jačaju, ljudi u starosti počinju slabiti. I starijima se događa gotovo isto što i djeci kad odlaze iz svog doma, s jedinom razlikom da ima manje starijih osoba koji su udomljeni, a gotovo svi su u raznim vrstama domova. Domovi su organizirani prema potrebama i mogućnostima starijih osoba.

Ni domovi za starije nisu ponekad najbolja mjesta za življenje. Sjetimo se ne tako davnih slučajeva kad su zbog neodgovornih vlasnika domova izgorjeli u požaru stari korisnici, ali to nije bio prvi slučaj. Sudski proces nije bio završen za prvi slučaj od prije desetak godine, a desio se novi incident, pa treći..

Sada je vrijeme da se shvati veličina problema i ozbiljnosti posljedica koje zanemarujemo u interesu, da li nedostatka sredstava za dvije najnemoćnije i najslabije kategorije - naših najmlađih i najstarijih sugrađana. Mislimo pozitivno da nas opet ulica ne prozove za bezosjećajnost. Mislim da je vrijeme da se shvati potreba da ove probleme treba rješavati Ministarstvo, ma kako se ono zvalo, a ne ulica i snaga šake.

Pandemija istodobno ne popušta. Neki i to pokušavaju riješiti na ulici. I ograničenja su sve strašnija, živi se u zatvoru. Teško se nosimo s novim normalnim. I što da kažemo. Strpimo se još malo u svojoj školjkici.

latnike Centra za socijalnu skrb jednako kao i roditelje, a neki čak i više..

Na poslijetku neki su tražili odgovornost i samog ministra. Smijenjen je ravnatelj centra za socijalnu skrb. Održani su sastanci s osobljem centra, a na nivou Vlade odlučeno je da treba svakako urediti

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Naknadno pronađena oporuka

Pitanje: Zanima me što se događa s ostavi-
nom, ako se oporuka pronađe nakon ostavin-
ske rasprave? Naime, ostavinskom oporukom je
raspodijeljena imovina, a sada se našla oporuka
kojom ja trebam dobiti dio imovine. Što da činim
i kome da se obratim? **(L.A., Zagreb)**

Odgovor: U tom slučaju ako je ostavina pro-
vedena, a oporuka naknadno pronađena, možete
podnijeti tužbu pred sudom ako dokažete da je
oporuka postojala i da je bila skrivena ili izgublje-
na, te da je bila sastavljena u obliku propisanom
zakonom. Pravo zahtjeva na nasljeđivanje tada
Vam zastarijeva za godinu dana otkad ste saznali
za svoje pravo, a u slučaju posebnih okolnosti
najkasnije za deset godina nakon ostaviteljeve
smrti.

Čuvam jednu baku

Pitanje: Od početka srednje škole živim u
stanu sa starijom gospođom Anom. Pomažem
joj, pazim na nju, brinem se o tekućim stvarima.
Baka ima 91 godinu, ali za svoje godine još se
uvijek dobro drži, bistra je i pokretna uz pomagalo.
Prije pet mjeseci, na bakino inzistiranje, sklopili
smo kod javnog bilježnika ugovor o doživotnom
uzdržavanju, prema kojoj mi nakon svoje smrti
ostavlja nekretninu (stan u kojem živimo) u vla-
sništvo. Baka nije imala djece, muž joj je davno
umro. Sada me zanima kolika je pravna snaga
takvog ugovora i da li netko iz njezine obitelji
po bilo kojoj osnovi u budućnosti može tražiti
udio u toj nekretnini. Obiteljski odnosi nisu na-
žalost najbolji, pa je moja zabrinutost itekako
osnovana. Ja se prema baki ponašam jednako
kako sam se ponašala i zadnjih 12 godina, tj.
pomažem joj tamo gdje treba, jer je iznad sve-
ga poštujem s obzirom da mi je u životu puno
pomogla. **(V.V., Osijek)**

Odgovor: S obzirom da ste sklopili ugovor o
doživotnom uzdržavanju kod javnog bilježnika,
V nasljeđujete cijelu imovinu koja je navedena
u tom ugovoru. Njezina rodbina nema pravo na
nasljeđivanje, jer takav ugovor ima prednost pred
zakonskim nasljednicima, tj. ta imovina ne ulazi
u ostavinsku masu i nije, tj. ne može biti predmet
nasljeđivanja i predmet ostavinske mase. Dakle,
rodbina nema pravo ni na nužni dio navedene
nekretnine, osim ako na sudu ne dokažu da starija
gospođa nije bila svjesna svoga čina.

Prijenos mog duga na djecu

Pitanje: Poštovani, da li je dozvoljen prije-
nos potraživanja na novog vjerovnika bez mog
saznanja, jer novi vjerovnik sada vrši pritisak na
mene za plaćanje duga. Meni se svaki mjesec
ovršuje određeni iznos, ali novi vjerovnik i dalje
zove. Mogu li dug naslijediti moja djeca?
(M.S., Zadar)

Odgovor: Poštovani, sukladno Zakonu o
obveznim odnosima, vjerovnik može ugovorom
prenijeti svoju tražbinu na drugog vjerovnika, osim
one tražbine čiji je prijenos zabranjen zakonom
ili koja je strogo osobne naravi i koja se po svojoj
naravi protivi prenošenju na drugoga. S tražbinom
prelaze na drugog vjerovnika prava prvenstvene
naplate, hipoteka, založno pravo, prava iz ugovora
s jamcem, prava na kamate, ugovornu kaznu i sl.
Za ustup tražbine nije potreban pristanak duž-
nika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika
o ustupanju. U slučaju da nasljednici naslijede
Vašu imovinu, odgovaraju i za Vaše dugove, no
nasljednici imaju pravo odreći se nasljedstva, pa
onda ni nemaju obvezu plaćati dugove roditelja.

Darovanje nekretnine

Pitanje: Kako mogu prenijeti na kćer jednu etažu
troetažne kuće? Naime, 1986. godine podigli smo
još jednu etažu kuće za koju postoji građevinska
dozvola i sve što je potrebno. Kako ja mogu kćeri
pokloniti etažu, a da nemamo visoke troškove?
(J.H., Krapina)

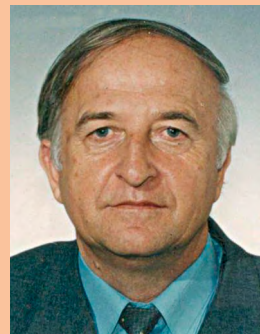
Odgovor: Ako kuća ima samo jednog vlasnika
te ima uporabnu dozvolu ili rješenje o izvedenom
stanju, odnosno drugi dokaz legalnosti za upora-
bu, treba izraditi etažni elaborat, zatim potpisati
ugovor o diobi suvlasničke zajednice ili izjavu o
uspostavi posebnih dijelova. Nakon toga se treba
uknjižiti u gruntovnicu gdje će biti vidljiva odvojena
etaža. Zatim možete darovati kćeri etažirani dio
kuće koji je elaboratom i ugovorom odijeljen. U
slučaju da građevina nije dovršena, možete kćeri
prenijeti samo određeni suvlasnički dio tako da
u ugovoru opišete koji je dio u naravi, ali se taj
dio nažalost ne može upisati tako u zemljišnim
knjigama.

Vlastoručna oporuka

Pitanje: Moj susjed je samac i vlasnik jedne
veće nekretnine na kojem se nalazi imanje i gdje
mu ja pomažem na tom imanju, a koju mi želi
oporučno ostaviti. Meni je dao na čuvanje svoju
oporuku koju je vlastoručno napisao i potpisao.
Susjed mi je pokazao sadržaj oporuke te sam vidio
rukopis koji je bio nečitak, te je na kraju susjed
prepisao oporuku i sastavio ju štampanim slovi-
ma. Oporuku je potpisao samo sa prezimenom i
stavio prvo slovo svog imena. Zbog svega toga
počeo sam sumnjati da bi se moglo dovesti u
pitanje valjanost oporuke, pogotovo jer on ima
nasljednike koje će tražiti svoj dio. Zanima me da
li sve to ima utjecaj na valjanost oporuke? **(M.M.,
Slavonski Brod)**

Odgovor: Kod vlastoručne oporuke je bitno da
je sastavi oporučitelj i nije bitno je li pisana tiskanim
ili pisanim slovima. To znači da rukopis ne utječe
na njenu pravovaljanost, stoga nemate razloga za
brigu. Također, navođenje samo prvog slova imena
oporučitelja ne utječe na pravovaljanost oporuke.
Naravno, nužni nasljednici, ako ih vaš susjed ima,
mogu pobijati oporuku i zahtijevati svoj nužni dio,
kao i što mogu pobijati valjanost oporuke sudskim
putem ako smatraju da nije pravovaljana, ali je u
ovom slučaju mala vjerojatnost da će to uspjeti.

pravni savjeti

Odgovara:
Ante Kuprešak
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/4655111/244
ili 01/4615797

Branko Pavlović, predsjednik Podružnice SUH-a Centar

Bijela kuga nas uništava

„Pravedno je da umirovljenici s nižim primanjima dobiju veći solidarni dodatak“

Branko je rođen 1950. godine u Baranji u Karancu, a kao osmogodišnjak se doselio u Zagreb. Završio je ekonomski i pravni fakultet, a 1976. je i magistrirao ekonomiju. Tijekom radnog vijeka radio je razne poslove, od vanjske trgovine, marketinga, savjetovanja u području marketinga i managementa. Sada je, kaže nam, umirovljenik s pristojnom mirovinom za naše uvjete, ali i dalje povremeno daje poslovne savjete, predaje u nekoliko poslovnih škola, te je stalni autor – kolumnist poslovnih časopisa u regiji.

Oženjen je, sa suprugom Mirjanom ima kćer Anu, koja se nakon završetka studija otisnula u poduzetničke vode te je vrlo uspješna u svom poslu. Branko je član SUH-a, zagrebačke Podružnice Centar, postao 2020. godine na nagovor nekoliko prijatelja koji su već bili članovi.

„Cilj mi je bio prvenstveno da uživam u aktivnostima koje SUH organizira, od izleta, sporta, umjetnosti, koncerata, kazališta i da u poznim godinama nađem neke nove aktivnosti koje će supргу i mene ispunjavati. Isto tako sam na nagovor prijatelja prihvatio kandidaturu i izabran sam za predsjednika podružnice Centar u prosincu 2020. godine“, kazuje Branko.

Na pitanje kako žive umirovljenici u njegovom okruženju, rekao je kako su to ljudi koji žive u centru grada, s relativno sređenim životom, i da im upravo društvene aktivnosti SUH-a daju dodatnu vrijednost životu. Najviše problema, očekivano, im stvara pandemija koronavirusa, s obzirom da su izostala druženja koja su ih ispunjavala.

Branko smatra kako se naše društvo nalaze u olujnim vremenima, s jedne strane postoji teret tranzicije i digitalizacije, a s druge strane suočavanje s pandemijom, zbog čega smatra da se SUH mora intenzivnije uključivati u sve društvene tokove, kako bi osigurao relativno mirne i sigurne uvjete života

trećoj dobi – umirovljenicima, pri čemu ne misli samo na materijalne uvjete. SUH je smatra, ostvario velike uspjehe dosadašnjim aktivnostima kojima je poboljšao prava umirovljenika i skrb za osobe treće životne dobi. Upitali smo ga i kako bi još poboljšao rad SUH-a.

„U cilju poboljšanja, kako materijalnih, tako i drugih uvjeta života, smatram nužnim da SUH bude aktivniji u okupljanju članstva i simpatizera (ne moraju biti svi članovi), ali moraju znati da je SUH ta društvena snaga koja će štiti ne samo njihova prava, već će svojim radom doprinositi kvalitetnijem životu umirovljenika - i to kroz susrete osoba treće dobi i naraštaja koji dolazi i traži taj socijalni kontakt, jer samo ona društva koje ostvare tu međugeneracijsku solidarnost (primjer Skandinavaca) imaju prosperitet i osigurano razvijanje društva.“

S obzirom da je čovjek prvenstveno socijalno biće, nedostaju mu kontakti, a u ovo digitalno i COVID vrijeme to još više dolazi do izražaja, zbog čega Branko smatra da se uz poštivanje svih mjera sigurnosti trebaju otvoriti prostori lokalne uprave i samouprave za druženje i zajedničke aktivnosti najstarijih i onih mladih koji dolaze, kako bi se snažno oduprli olujama i pridonijeli razvoju.

„Spremnost osoba treće dobi da uče i stvaraju cijeli život daju dobar primjer mladima kako bi se svakodnevno hvatali u klinč s problemima i nadvladavali ih. Navesti ću samo jedan primjer, jedan poznati zagrebački umirovljeni obrtnik je bio taj koji je svim svojim znanjem i iskustvom stao iza svojih unuka i danas unuci ne samo da uspješno vode svoj posao, već su djedov obrt razvili u poznati svjetski brend, no žele ostati anonimni, pa ljudi misle da je tvrtka negdje iz Njemačke.“

Upitali smo Branka, da može, što bi promijenio u današnjoj Hrvatskoj.

„Vrlo teško pitanje, jer u

ovom našem okruženju puno toga treba mijenjati iz temelja, jer su svi naši problemi počeli uvođenjem „sustava gospodarstva“, odnosno filozofijom prema kojoj se samo gospodari postojećim, umjesto da je na snazi filozofija privređivanja, odnosno stvaranja novih vrijednosti. To je dovelo do pojave bijele kuge na ovim prostorima, odnosno demografskog propadanja, koja posljedično negativno utječe i na nas starije osobe. Samo filozofijom privređivanja može se revitalizirati industrija i stvarati nove industrije. Sada smo u stagnaciji i ne ostvaruju se uvjeti za ekspanziju poduzetništva, a poduzetnici su ti koji su nosioci razvoja.“

Branko nam je naveo i druge probleme s kojima se svakodnevno susrećemo, od loše organizacije lokalne uprave i samouprave, prevelikog broja općina, gradova i županija, problema s pravosuđem, manjkom investicija, nesustavnog pristupa razvoju, problema društvenog planiranja.

Pohvalio je SUH-ovu i MUH-ovu borbu za isplatu solidarnog dodatka umirovljenicima zbog pandemije, a osobito stajalište da umirovljenici s nižim primanjima dobiju veći iznos, jer je to pravednije. Pravi primjer kako SUH dobro djeluje, kaže Branko, je i borba za uvođenje novog modela obiteljske mirovine, zahtjevi za ostvarivanje prava na rad pod jednakim uvjetima za sve kategorije umirovljenika koji žele još raditi, kao i dostava mirovina i nacionalnih naknada putem pošte.

„Kao i svi mi tako i ja želim živjeti u prosperitetnoj Hrvatskoj, u Hrvatskoj pune ravnopravnosti njenih građana, u Hrvatskoj sretne mladosti, u Hrvatskoj koja usprkos svim teškoćama uspješno plovi olujnim morem ove svjetske stvarnosti, u Hrvatskoj kojoj će se cijeli svijet diviti i govoriti vidi kako je Hrvatska lijepa i uspješna“, zaključio je Branko.

Igor Knežević